

Dz.U. 2001 Nr 62 poz. 628**USTAWA
z dnia 27 kwietnia 2001 r.****o odpadach¹⁾****Rozdział 1
Przepisy ogólne**

Opracowano na podstawie: tj. Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243, Nr 203, poz. 1351, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 117, poz. 678, Nr 138, poz. 809, Nr 152, poz. 897, Nr 171, poz. 1016.

---

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

- 1) dyrektywy Rady 75/439/EWG z dnia 16 czerwca 1975 r. w sprawie unieszkodliwiania olejów odpadowych (Dz. Urz. WE L 194 z 25.07.1975, str. 23, L 42 z 12.02.1987, str. 43, L 377 z 31.12.1991, str. 48, L 243 z 24.09.1996, str. 31 i L 332 z 28.12.2000, str. 91);
- 2) dyrektywy Rady 75/442/EWG z dnia 15 lipca 1975 r. w sprawie odpadów (Dz. Urz. WE L 194 z 25.07.1975, str. 39, L 78 z 26.03.1991, str. 32 i L 377 z 23.12.1991, str. 48);
- 3) dyrektywy Rady 78/176/EWG z dnia 20 lutego 1978 r. w sprawie odpadów pochodzących z przemysłu ditlenku tytanu (Dz. Urz. WE L 54 z 25.02.1978, str. 19, L 378 z 31.12.1982, str. 1, L 32 z 03.02.1983, str. 28, L 377 z 31.12.1991, str. 48 i L 409 z 31.12.1992, str. 11);
- 4) dyrektywy Rady 86/278/EWG z dnia 12 czerwca 1986 r. w sprawie ochrony środowiska, w szczególności gleby, w przypadku wykorzystywania osadów ściekowych w rolnictwie (Dz. Urz. WE L 181 z 04.07.1986, str. 6 i L 377 z 31.12.1991, str. 48);
- 5) dyrektywy Komisji 91/157/EWG z dnia 18 marca 1991 r. w sprawie baterii i akumulatorów zawierających niektóre substancje niebezpieczne (Dz. Urz. WE L 78 z 26.03.1991, str. 38, L 264 z 04.10.1993, str. 51 i L 1 z 05.01.1999, str. 1);
- 6) dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE L 135 z 30.05.1991, str. 40 i L 67 z 07.03.1998, str. 29);
- 7) dyrektywy Rady 91/689/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. w sprawie odpadów niebezpiecznych (Dz. Urz. WE L 377 z 31.12.1991, str. 20, i L 168 z 02.07.1994, str. 28);
- 8) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/62/WE z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (Dz. Urz. WE L 365 z 31.12.1994, str. 10, L 284 z 31.10.2003, str. 1, L 47 z 18.02.2004, str. 26 i L 70 z 16.03.2005, str. 17);
- 9) dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz. Urz. WE L 182 z 16.07.1999, str. 1);
- 10) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/53/WE z dnia 18 września 2000 r. w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. Urz. WE L 269, z 21.10.2000, str. 34, L 170 z 29.06.2002, str. 81 i L 25 z 28.01.2005, str. 73);
- 11) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/76/WE z dnia 4 grudnia 2000 r. w sprawie spalania odpadów (Dz. Urz. WE L 332 z 28.12.2000, str. 91);
- 12) dyrektywy 2002/96/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE) (Dz. Urz. WE L 37 z 13.02.2003, str. 24 i L 345 z 31.12.2003, str. 106).

Dane dotyczące aktów prawa Unii Europejskiej ogłoszonych przed dniem 1 maja 2004 r., zamieszczone w niniejszej ustawie, dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej – wydanie specjalne.

Art. 1.

1. Ustawa określa zasady postępowania z odpadami w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.
2. Przepisy ustawy nie naruszają postanowień działu II w tytule I ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.²⁾).

Art. 2.

1. Przepisy ustawy stosuje się także do postępowania z masami ziemnymi lub skalnymi, jeżeli są usuwane albo przemieszczane w związku z realizacją inwestycji lub prowadzeniem eksploatacji kopalin.
2. Przepisów ustawy nie stosuje się do:
  - 1) mas ziemnych lub skalnych usuwanych albo przemieszczanych w związku z realizacją inwestycji, jeżeli miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzja o pozwoleniu na budowę lub zgłoszenie robót budowlanych określają warunki i sposób ich zagospodarowania, a ich zastosowanie nie spowoduje przekroczeń wymaganych standardów jakości gleby i ziemi, o których mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
[1a) mas ziemnych lub skalnych usuwanych albo przemieszczanych w związku z wydobywaniem kopalin ze złóż wraz z ich przerabianiem, jeżeli koncesja na wydobywanie kopalin ze złóż udzielona na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.³⁾) lub miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego określają warunki i sposób ich zagospodarowania;]
  - <1a) mas ziemnych lub skalnych przemieszczanych w związku z wydobywaniem kopalin ze złóż, jeżeli koncesja na wydobywanie kopalin ze złóż, udzielona na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze lub miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego określają warunki i sposób ich zagospodarowania; >**
  - 2) mas ziemnych pochodzących z pogłębiania akwenów morskich w związku z utrzymywaniem infrastruktury zapewniającej dostęp do portów oraz infrastruktury portowej, a także z pogłębiania zbiorników wodnych, stawów, cieków naturalnych, kanałów i rowów w związku z utrzymywaniem i regulacją wód, stanowiących niezanieczyszczony urobek;
  - 3) odpadów promieniotwórczych w rozumieniu przepisów prawa atomowego;
  - 4) gazów i pyłów wprowadzanych do powietrza;

Nowe brzmienie pkt 1a w ust. 2 w art. 2 wchodzi w życie z dn. 1.05.2012 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 138, poz. 865)

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 111, poz. 708, Nr 138, poz. 865, Nr 154, poz. 958, Nr 171, poz. 1056, Nr 199, poz. 1227, Nr 223, poz. 1464 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 19, poz. 100, Nr 20, poz. 106, Nr 79, poz. 666, Nr 130, poz. 1070 i Nr 215, poz. 1664 oraz z 2010 r. Nr 21, poz. 104, Nr 28, poz. 145, Nr 40, poz. 227, Nr 76, poz. 489, Nr 119, poz. 804, Nr 152, poz. 1018 i 1019 i Nr 182, poz. 1228.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 133, poz. 934, Nr 170, poz. 1217, Nr 190, poz. 1399 i Nr 249, poz. 1834, z 2007 r. Nr 21, poz. 125 i Nr 82, poz. 556, z 2008 r. Nr 138, poz. 865, Nr 154, poz. 958, Nr 199, poz. 1227 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97 oraz z 2010 r. Nr 47, poz. 278 i Nr 76, poz. 489.

- 5) ścieków w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska;
  - 6) odchodów zwierząt, obornika, gnojówki i gnojowicy przeznaczonych do rolniczego wykorzystania w sposób i na zasadach określonych w przepisach o nawozach i nawożeniu;
  - 6a) zwłok zwierząt, w zakresie uregulowanym przepisami rozporządzenia (WE) nr 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 października 2002 r. ustanawiającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE 273 z 10.10.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 37, str. 92, z późn. zm.);
  - 7) substancji wykorzystywanych jako czynniki chłodnicze przeznaczone do regeneracji.
3. Przepisy ustawy nie naruszają w zakresie postępowania z odpadami przepisów:
- 1) ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze;
  - 2) ustawy z dnia 16 marca 1995 r. o zapobieganiu zanieczyszczeniu morza przez statki (Dz. U. z 2006 r. Nr 99, poz. 692 oraz z 2007 r. Nr 176, poz. 1238 oraz z 2009 r. Nr 63, poz. 518);
  - 3) ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008, z późn. zm.⁴⁾);
  - 4) ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.⁵⁾);
  - 5) ustawy z dnia 12 września 2002 r. o portowych urządzeniach do odbioru odpadów oraz pozostałości ładunkowych ze statków (Dz. U. Nr 166, poz. 1361, z 2004 r. Nr 96, poz. 959 oraz z 2005 r. Nr 203, poz. 1683);
  - 6) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 1774/2002/WE z dnia 3 października 2002 r. ustanawiającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE L 273 z 10.10.2003, str. 1 i L 19 z 19.01.2005, str. 27 oraz str. 34);
  - 7) ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342 oraz z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 60, poz. 372 i Nr 78, poz. 513);
  - 8) ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową (Dz. U. Nr 121, poz. 1263, z 2005 r. Nr 175, poz. 1458 i Nr 203, poz. 1683 oraz z 2009 r. Nr 215, poz. 1664);
  - 9) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (Dz. U. Nr 124, poz. 859 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 145).

Art. 3.

1. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii, określonych w załączniku nr 1 do ustawy, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.
2. Odpady niebezpieczne są to odpady:

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 144, poz. 1042, z 2008 r. Nr 223, poz. 1464, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 79, poz. 666, Nr 92, poz. 753 i Nr 215, poz. 1664 oraz z 2010 r. Nr 47, poz. 278.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 120, poz. 1252 i Nr 210, poz. 2135, z 2005 r. Nr 10, poz. 72 oraz z 2009 r. Nr 20, poz. 106.

- 1) należące do kategorii lub rodzajów odpadów określonych na liście A załącznika nr 2 do ustawy oraz posiadające co najmniej jedną z właściwości wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy lub
  - 2) należące do kategorii lub rodzajów odpadów określonych na liście B załącznika nr 2 do ustawy i zawierające którykolwiek ze składników wymienionych w załączniku nr 3 do ustawy oraz posiadające co najmniej jedną z właściwości wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy.
3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:
- 1) gospodarowaniu odpadami – rozumie się przez to zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów, w tym również nadzór nad takimi działaniami oraz nad miejscami unieszkodliwiania odpadów;
  - 2) komunalnych osadach ściekowych – rozumie się przez to pochodzący z oczyszczalni ścieków osad z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących do oczyszczania ścieków komunalnych oraz innych ścieków o składzie zbliżonym do składu ścieków komunalnych;
  - 3) magazynowaniu odpadów – rozumie się przez to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub unieszkodliwianiem;
  - 3a) bioodpadach – rozumie się przez to ulegające biodegradacji odpady z terenów zieleni, odpady spożywcze i kuchenne z gospodarstw domowych, zakładów gastronomii, zakładów żywienia zbiorowego i jednostek handlu detalicznego, a także podobne ze względu na swój charakter lub skład odpady z zakładów produkujących lub wprowadzających do obrotu żywność;
  - 4) odpadach komunalnych – rozumie się przez to odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych;
  - 5) odpadach medycznych – rozumie się przez to odpady powstające w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz prowadzeniem badań i doświadczeń naukowych w zakresie medycyny;
  - 6) odpadach obojętnych – rozumie się przez to odpady, które nie ulegają istotnym przemianom fizycznym, chemicznym lub biologicznym; są nierozpuszczalne, nie wchodzi w reakcje fizyczne ani chemiczne, nie powodują zanieczyszczenia środowiska lub zagrożenia dla zdrowia ludzi, nie ulegają biodegradacji i nie wpływają niekorzystnie na materię, z którą się kontaktują; ogólna zawartość zanieczyszczeń w tych odpadach oraz zdolność do ich wymywania, a także negatywne oddziaływanie na środowisko odcieku muszą być nieznaczne, a w szczególności nie powinny stanowić zagrożenia dla jakości wód powierzchniowych, wód podziemnych, gleby i ziemi;
  - 7) odpadach ulegających biodegradacji – rozumie się przez to odpady, które ulegają rozkładowi tlenowemu lub beztlenowemu przy udziale mikroorganizmów;
  - 8) odpadach weterynaryjnych – rozumie się przez to odpady powstające w związku z badaniem, leczeniem zwierząt lub świadczeniem usług weterynaryjnych, a także w związku z prowadzeniem badań naukowych i doświadczeń na zwierzętach;
  - 8a) odpadach z wypadków – rozumie się przez to odpady powstające podczas prowadzenia akcji ratowniczej lub gaśniczej, z wyłączeniem:

- a) odpadów powstałych w wyniku poważnej awarii lub poważnej awarii przemysłowej,
  - b) odpadów powstałych w wyniku szkody w środowisku, o której mowa w art. 6 pkt 11 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. Nr 75, poz. 493 oraz z 2008 r. Nr 138, poz. 865 i Nr 199, poz. 1227);
- 8b) odpadach zielonych – rozumie się przez to stanowiące części roślin odpady komunalne pochodzące z pielęgnacji terenów zieleni oraz targowisk, z wyjątkiem odpadów pochodzących z czyszczenia ulic i placów;
- 9) odzysku – rozumie się przez to wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania, określone w załączniku nr 5 do ustawy;
- 10) odzysku energii – rozumie się przez to termiczne przekształcanie odpadów w celu odzyskania energii;
- 11) olejach odpadowych – rozumie się przez to wszelkie oleje smarowe lub przemysłowe, które nie nadają się już do zastosowania, do którego były pierwotnie przeznaczone, a w szczególności zużyte oleje z silników spalinowych i oleje przekładniowe, a także oleje smarowe, oleje do turbin i oleje hydrauliczne;
- 12) PCB – rozumie się przez to polichlorowane difenyle, polichlorowane trifenyle, monometylotetrachlorodifenylometan, monometylodichlorodifenylometan, monometylodibromodifenylometan oraz mieszaniny zawierające jakkolwiek z tych substancji w ilości powyżej 0,005 % wagowo łącznie;
- 12a) ponownym użyciu – rozumie się przez to działanie, w wyniku którego niebędące odpadami produkty lub ich części są ponownie wykorzystywane do tego samego celu, do którego były przeznaczone;
- 13) posiadaczu odpadów – rozumie się przez to każdego, kto faktycznie włada odpadami (wytwórcę odpadów, inną osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną), z wyłączeniem prowadzącego działalność w zakresie transportu odpadów; domniemywa się, że władający powierzchnią ziemi jest posiadaczem odpadów znajdujących się na nieruchomości;
- 13a) przetwarzaniu – rozumie się przez to procesy odzysku lub unieszkodliwiania, w tym przygotowanie poprzedzające odzysk lub unieszkodliwianie;
- 13b) przygotowaniu do ponownego użycia – rozumie się przez to odzysk polegający na sprawdzeniu, czyszczeniu lub naprawie, w ramach którego produkty lub ich części, które stały się odpadami, są przygotowywane do ponownego wykorzystywania bez innych czynności przetwarzania wstępnego;
- 14) recyklingu – rozumie się przez to taki odzysk, który polega na powtórnym przetwarzaniu substancji lub materiałów zawartych w odpadach w procesie produkcyjnym w celu uzyskania substancji lub materiału o przeznaczeniu pierwotnym lub o innym przeznaczeniu, w tym też recykling organiczny, z wyjątkiem odzysku energii;
- 15) recyklingu organicznym – rozumie się przez to obróbkę tlenową, w tym kompostowanie, lub beztlenową odpadów, które ulegają rozkładowi biologicznemu w kontrolowanych warunkach przy wykorzystaniu mikroorganizmów, w wyniku której powstaje materia organiczna lub metan; składowanie na składowisku odpadów nie jest traktowane jako recykling organiczny;

- 15a) selektywnym zbieraniu – rozumie się przez to zbieranie, w ramach którego dany strumień odpadów, w celu ułatwienia określonego sposobu przetwarzania, obejmuje jedynie rodzaje odpadów charakteryzujące się takimi samymi właściwościami i takim samym charakterem;
- 15b) regionie gospodarki odpadami komunalnymi – rozumie się przez to określony w wojewódzkim planie gospodarki odpadami obszar liczący co najmniej 150 000 mieszkańców; regionem gospodarki odpadami komunalnymi może być gmina licząca powyżej 500 000 mieszkańców;
- 15c) regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych – rozumie się przez to zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców, spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii, o której mowa w art. 143 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska oraz zapewniający termiczne przekształcanie odpadów lub:
- a) mechaniczno-biologiczne przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielenie ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku,
  - b) przetwarzanie selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz wytwarzanie z nich produktu o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin, spełniającego wymagania określone w przepisach odrębnych,
  - c) składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych o pojemności pozwalającej na przyjmowanie przez okres nie krótszy niż 15 lat odpadów w ilości nie mniejszej niż powstająca w instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych;
- 16) składowisku odpadów – rozumie się przez to obiekt budowlany przeznaczony do składowania odpadów;
- 17) spalarni odpadów – rozumie się przez to zakład lub jego część przeznaczone do termicznego przekształcania odpadów z odzyskiem lub bez odzysku wytwarzanej energii cieplnej, obejmujące instalacje i urządzenia służące do prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów wraz z oczyszczaniem gazów odlotowych i wprowadzaniem ich do atmosfery, kontrolą, sterowaniem i monitorowaniem procesów oraz instalacjami związanymi z przyjmowaniem, wstępnym przetwarzaniem i magazynowaniem odpadów dostarczonych do termicznego przekształcania oraz instalacjami związanymi z magazynowaniem i przetwarzaniem substancji otrzymanych w wyniku spalania i oczyszczania gazów odlotowych;
- 18) staroście – rozumie się przez to także prezydenta miasta na prawach powiatu;
- 19) stosowaniu komunalnych osadów ściekowych – rozumie się przez to rozprowadzanie na powierzchni ziemi lub wprowadzanie komunalnych osadów ściekowych do gleby w celu ich wykorzystywania;
- 20) termicznym przekształcaniu odpadów – rozumie się przez to:
- a) spalanie odpadów przez ich utlenianie,
  - b) inne procesy termicznego przekształcania odpadów, w tym pirolizę, zgazowanie i proces plazmowy, o ile substancje powstające podczas

tych procesów termicznego przekształcania odpadów są następnie spalane;

- 21) unieszkodliwianiu odpadów – rozumie się przez to poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych określonym w załączniku nr 6 do ustawy w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska;
- 21a) współspalarni odpadów – rozumie się przez to zakład lub jego część, których głównym celem jest wytwarzanie energii lub produktów, w których wraz z paliwami są przekształcane termicznie odpady w celu odzyskania zawartej w nich energii lub w celu ich unieszkodliwiania, obejmujące instalacje i urządzenia służące do prowadzenia procesu termicznego przekształcania wraz z oczyszczaniem gazów odlotowych i wprowadzaniem ich do atmosfery, kontrolą, sterowaniem i monitorowaniem procesów, instalacjami związanymi z przyjmowaniem, wstępnym przetwarzaniem i magazynowaniem odpadów dostarczonych do termicznego przekształcania oraz instalacjami związanymi z magazynowaniem i przetwarzaniem substancji otrzymanych w wyniku spalania i oczyszczania gazów odlotowych;
- 22) wytwórcy odpadów – rozumie się przez to każdego, którego działalność lub bytowanie powoduje powstawanie odpadów oraz każdego, kto przeprowadza wstępne przetwarzanie, mieszanie lub inne działania powodujące zmianę charakteru lub składu tych odpadów; wytwórcą odpadów powstających w wyniku świadczenia usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątania, konserwacji i napraw jest podmiot, który świadczy usługę, chyba że umowa o świadczenie usługi stanowi inaczej;
- 23) zbieraniu odpadów – rozumie się przez to każde działanie, w szczególności umieszczanie w pojemnikach, segregowanie i magazynowanie odpadów, które ma na celu przygotowanie ich do transportu do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania.

Art. 4.

1. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się kategoriami oraz rodzajami odpadów wymienionymi w załącznikach nr 1 i 2, składnikami odpadów wymienionymi w załączniku nr 3 oraz właściwościami odpadów wymienionymi w załączniku nr 4, określi w drodze rozporządzenia:
  - 1) katalog odpadów z podziałem na grupy, podgrupy i rodzaje, uwzględniający źródła powstawania odpadów, wraz z listą odpadów niebezpiecznych oraz ze sposobem klasyfikowania odpadów;
  - 2) warunki, w których uznaje się, że odpady wymienione na liście odpadów niebezpiecznych nie posiadają właściwości lub składników i właściwości powodujących, że odpady te stanowią odpady niebezpieczne, a także sposób ustalenia spełnienia tych warunków.
- 1a. Substancje i przedmioty, które nie spełniają wymagań technicznych, przez co stanowią zagrożenie dla środowiska lub stanowią zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi, są odpadami.
- 1b. Ministrowie właściwi do spraw gospodarki, transportu, rolnictwa i zdrowia oraz Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, mogą określić, każdy w zakresie swoich kompetencji, w drodze rozporządzeń, wymagania techniczne, o których mowa w ust. 1a.
- 1c. Wydając rozporządzenia, o których mowa w ust. 1b, ministrowie uwzględnią:

- 1) wymagania ochrony środowiska;
- 2) bezpieczeństwo użytkowania substancji lub przedmiotów;
- 3) możliwe zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzi;
- 4) wymagania ochrony dóbr kultury lub
- 5) wymagania wynikające z przepisów Unii Europejskiej.

1d. Przepisów ust. 1a–1c nie stosuje się do pojazdów wycofanych z eksploatacji.

1e. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska, w drodze decyzji, stwierdza niespełnienie wymagań technicznych, o których mowa w ust. 1a, przez substancje lub przedmioty i nakłada obowiązek pozbycia się tych odpadów, wskazując sposób wykonania tej decyzji.

2. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje oraz stężenia substancji, które powodują, że urobek pochodzący z pogłębiania akwenów morskich w związku z utrzymaniem infrastruktury zapewniającej dostęp do portów, a także z pogłębianiem zbiorników wodnych, stawów, cieków naturalnych, kanałów i rowów w związku z utrzymaniem i regulacją wód, jest zanieczyszczony, kierując się właściwościami substancji, które mogą zanieczyścić ten urobek.

Art. 4a.

1. Minister właściwy do spraw środowiska jest organem wyższego stopnia w stosunku do marszałka województwa w sprawach, o których mowa w ustawie, z wyjątkiem kar pieniężnych.
2. Zadania samorządu województwa, o których mowa w ustawie, z wyjątkiem spraw, o których mowa w rozdziale 3, oraz spraw, o których mowa w art. 16b, są zadaniami z zakresu administracji rządowej.

Rozdział 2

Zasady gospodarowania odpadami

Art. 5.

Kto podejmuje działania powodujące lub mogące powodować powstawanie odpadów, powinien takie działania planować, projektować i prowadzić, tak aby:

- 1) zapobiegać powstawaniu odpadów lub ograniczać ilość odpadów i ich negatywne oddziaływanie na środowisko przy wytwarzaniu produktów, podczas i po zakończeniu ich użytkowania;
- 2) zapewniać zgodny z zasadami ochrony środowiska odzysk, jeżeli nie udało się zapobiec powstawaniu odpadów;
- 3) zapewniać zgodne z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwianie odpadów, których powstaniu nie udało się zapobiec lub których nie udało się poddać odzyskowi.

Art. 6.

Wytwórca odpadów jest obowiązany do stosowania takich sposobów produkcji lub form usług oraz surowców i materiałów, które zapobiegają powstawaniu odpadów lub pozwalają utrzymać na możliwie najniższym poziomie ich ilość, a także ograniczają negatywne oddziaływanie na środowisko lub zagrożenie życia lub zdrowia ludzi.

Art. 7.

1. Posiadacz odpadów jest obowiązany do postępowania z odpadami w sposób zgodny z zasadami gospodarowania odpadami, wymaganiami ochrony środowiska oraz planami gospodarki odpadami.
2. Posiadacz odpadów jest obowiązany w pierwszej kolejności do poddania ich odzyskowi, a jeżeli z przyczyn technologicznych jest on niemożliwy lub nie jest uzasadniony z przyczyn ekologicznych lub ekonomicznych, to odpady te należy unieszkodliwiać w sposób zgodny z wymaganiami ochrony środowiska oraz planami gospodarki odpadami.
3. Odpady, których nie udało się poddać odzyskowi, powinny być tak unieszkodliwiane, aby składowane były wyłącznie te odpady, których unieszkodliwienie w inny sposób było niemożliwe z przyczyn technologicznych lub nieuzasadnione z przyczyn ekologicznych lub ekonomicznych.
4. Ministrowie właściwi do spraw: gospodarki, budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, gospodarki morskiej, łączności, transportu, zdrowia, rolnictwa, wewnętrznych oraz Minister Obrony Narodowej, każdy w zakresie swoich kompetencji, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska mogą określić, w drodze rozporządzeń, szczegółowy sposób postępowania z niektórymi rodzajami odpadów, kierując się potrzebą zapewnienia prawidłowego postępowania z odpadami.

Art. 8.

Zakazuje się postępowania z odpadami w sposób sprzeczny z przepisami ustawy oraz przepisami o ochronie środowiska.

Art. 9.

1. Odpady powinny być w pierwszej kolejności poddawane odzyskowi lub unieszkodliwiane w miejscu ich powstawania.
2. Odpady, które nie mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwiane w miejscu ich powstawania, powinny być, uwzględniając najlepszą dostępną technikę lub technologię, o której mowa w art. 143 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, przekazywane do najbliższej położonych miejsc, w których mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwione.
3. Zakazuje się stosowania komunalnych osadów ściekowych poza obszarem województwa, na którym zostały wytworzone, z zastrzeżeniem ust. 4.
- 3a. Zakazuje się przywozu na obszar województwa, w celu stosowania komunalnych osadów ściekowych, wytworzonych poza obszarem tego województwa, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Komunalne osady ściekowe mogą być stosowane na obszarze województwa innego niż te, na którym zostały wytworzone, jeżeli odległość od miejsca wytworzenia osadów do miejsca stosowania jest mniejsza niż odległość do miejsca stosowania położonego na obszarze tego samego województwa.
- 4a. (uchylony).
5. Przepisy ust. 3, 3a i 4 stosuje się odpowiednio do unieszkodliwiania odpadów medycznych o właściwościach zakaźnych, zwanych dalej „zakaźnymi odpadami medycznymi”, oraz do unieszkodliwiania odpadów weterynaryjnych o właściwościach zakaźnych, zwanych dalej „zakaźnymi odpadami weterynaryjnymi”.
6. Zakazuje się zbierania oraz przetwarzania:

- 1) zmieszanych odpadów komunalnych,
  - 2) odpadów zielonych,
  - 3) pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania
– poza regionem gospodarki odpadami komunalnymi, na którym zostały wytworzone.
7. Zakazuje się przywozu na obszar regionu gospodarki odpadami komunalnymi odpadów, o których mowa w ust. 6, wytworzonych poza obszarem tego regionu.

Art. 10.

1. Odpady powinny być zbierane w sposób selektywny.
2. (uchylony).

Art. 11.

1. Zakazuje się mieszania odpadów niebezpiecznych różnych rodzajów oraz mieszania odpadów niebezpiecznych z odpadami innymi niż niebezpieczne, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Dopuszcza się mieszanie odpadów niebezpiecznych różnych rodzajów oraz mieszanie odpadów niebezpiecznych z odpadami innymi niż niebezpieczne, w celu poprawy bezpieczeństwa procesów odzysku lub unieszkodliwiania odpadów powstałych po zmieszaniu, jeżeli w wyniku prowadzenia tych procesów nie nastąpi wzrost zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska.
3. W przypadku gdy odpady niebezpieczne uległy zmieszaniu z innymi odpadami, substancjami lub przedmiotami to powinny być one rozdzielone, jeżeli zostaną spełnione łącznie następujące warunki:
  - 1) w procesie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów powstałych po rozdzielaniu nastąpi ograniczenie zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska;
  - 2) jest to technicznie możliwe i ekonomicznie uzasadnione.
4. Transport odpadów niebezpiecznych z miejsc ich powstawania do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania odpadów odbywa się z zachowaniem przepisów obowiązujących przy transporcie towarów niebezpiecznych.
5. Minister właściwy do spraw transportu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki, kierując się koniecznością ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko wynikającego z transportowania odpadów niebezpiecznych, określi, w drodze rozporządzenia, zakres i sposób stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych do transportu odpadów niebezpiecznych.

Art. 12.

Unieszkodliwianiu poddaje się te odpady, z których uprzednio wysegregowano odpady nadające się do odzysku.

Art. 13.

1. Zabrania się odzysku lub unieszkodliwiania odpadów poza instalacjami lub urządzeniami spełniającymi określone wymagania.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do:

- 1) posiadaczy odpadów prowadzących odzysk za pomocą działań określonych jako R10 w załączniku nr 5 do ustawy;
  - 2) osób fizycznych prowadzących kompostowanie na potrzeby własne.
- 2a. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia:
- 1) rodzaje odpadów oraz warunki ich odzysku w procesach odzysku R14 i R15, wymienionych w załączniku nr 5 do ustawy,
  - 2) rodzaje odpadów i warunki unieszkodliwiania odpadów w procesie unieszkodliwiania D2, wymienionym w załączniku nr 6 do ustawy, poza instalacjami i urządzeniami, uwzględniając właściwości tych odpadów.
- 2b. Minister właściwy do spraw środowiska może określić, w drodze rozporządzenia, warunki odzysku za pomocą procesu odzysku R10, wymienionego w załączniku nr 5 do ustawy, i rodzaje odpadów dopuszczonych do takiego odzysku, uwzględniając potrzebę ochrony życia i zdrowia ludzi oraz ochrony środowiska.
3. Dopuszcza się spalanie zgromadzonych pozostałości roślinnych poza instalacjami i urządzeniami, jeżeli na terenie gminy nie jest prowadzone selektywne zbieranie lub odbieranie odpadów ulegających biodegradacji, a ich spalanie nie narusza odrębnych przepisów.
4. Jeżeli spalanie odpadów ze względów bezpieczeństwa jest niemożliwe w instalacjach lub urządzeniach przeznaczonych do tego celu, marszałek województwa może zezwolić na spalanie poza instalacjami lub urządzeniami, określając w drodze decyzji miejsce spalania, ilość odpadów, warunki spalania danego rodzaju odpadu oraz czas obowiązywania tej decyzji.
- 4a. Wniosek o wydanie decyzji, o której mowa w ust. 4, zawiera:
- 1) wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidywanych do unieszkodliwiania; w przypadku gdy określenie rodzaju jest niewystarczające do ustalenia zagrożeń, jakie te odpady mogą powodować dla środowiska, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów;
  - 2) określenie ilości odpadów poszczególnych rodzajów poddawanych unieszkodliwianiu w okresie roku;
  - 3) oznaczenie miejsca prowadzenia działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów;
  - 4) szczegółowy opis stosowanych metod unieszkodliwiania odpadów;
  - 5) proponowany czas obowiązywania decyzji.
5. Instalacje oraz urządzenia do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów mogą być eksploatowane tylko wówczas, gdy:
- 1) nie zostaną przekroczone standardy emisyjne, określone na podstawie odrębnych przepisów;
  - 2) pozostałości powstające w wyniku działalności związanej z odzyskiem lub unieszkodliwianiem będą poddawane odzyskowi lub unieszkodliwiane z zachowaniem wymagań określonych w ustawie.
6. W razie niedopełnienia przez posiadacza odpadów, prowadzącego odzysk lub unieszkodliwianie odpadów, obowiązków, o których mowa w ust. 1 lub 5 lub w art. 11, w art. 12 lub w art. 25 ust. 2, wojewódzki inspektor ochrony środowiska, kierując się stopniem zagrożenia dla środowiska lub zdrowia lub życia ludzi, może wydać decyzję o wstrzymaniu tej działalności. Posiadacz odpadów pomimo wstrzymania prowadzonej działalności jest obowiązany do usunięcia jej skutków na własny koszt.

7. Postępowanie w sprawie wydania decyzji o wstrzymaniu działalności wszczyna się z urzędu.
8. W przypadkach określonych w ust. 6, na wniosek posiadacza odpadów, wojewódzki inspektor ochrony środowiska może, w drodze decyzji, ustalić termin do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Ustalony termin nie może być dłuższy niż rok od dnia doręczenia decyzji.
- 8a. W razie nieusunięcia nieprawidłowości w ustalonym terminie wojewódzki inspektor ochrony środowiska wstrzyma, w drodze decyzji, działalność związaną z odzyskiem lub unieszkodliwianiem odpadów.
9. W decyzjach, o których mowa w ust. 6 i 8a, określa się termin wstrzymania działalności, uwzględniając potrzebę bezpiecznego dla środowiska jej zakończenia. Termin wstrzymania działalności nie może być późniejszy niż rok od dnia doręczenia decyzji, o których mowa w ust. 6 lub 8a.
10. Po stwierdzeniu, że ustały przyczyny wstrzymania działalności, na podstawie decyzji, o których mowa w ust. 6 i 8a, wojewódzki inspektor ochrony środowiska na wniosek zainteresowanego, wyraża, w drodze decyzji, zgodę na podjęcie wstrzymanej działalności.
11. Kopie wydanych decyzji, o których mowa w ust. 6, 8, 8a i 10, wojewódzki inspektor ochrony środowiska przekazuje właściwemu organowi, o którym mowa w art. 26 ust. 3, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna.
12. W przypadku gdy organem właściwym, o którym mowa w art. 26 ust. 3, jest regionalny dyrektor ochrony środowiska lub starosta, kopie wydanych decyzji, o których mowa w ust. 6, 8, 8a i 10, wojewódzki inspektor ochrony środowiska przekazuje dodatkowo właściwemu marszałkowi województwa w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna.

Art. 13a.

1. Zakazuje się zbierania:
  - 1) pozostałości z sortowania odpadów komunalnych,
  - 2) komunalnych osadów ściekowych,
  - 3) zakaźnych odpadów medycznych,
  - 4) zakaźnych odpadów weterynaryjnych
– poza miejscami ich wytwarzania.
2. Jeżeli ze względów bezpieczeństwa lub w celu zapewnienia ciągłości odbioru zakaźnych odpadów medycznych lub zakaźnych odpadów weterynaryjnych, zbieranie tych odpadów jest konieczne, marszałek województwa właściwy ze względu na miejsce zbierania może zezwolić, w drodze decyzji, na zbieranie tych odpadów.
3. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 2, może być wydane na okres nie dłuższy niż rok.
4. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, art. 28 stosuje się odpowiednio.
5. Zakaz zbierania zakaźnych odpadów medycznych i zakaźnych odpadów weterynaryjnych, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, nie dotyczy zakaźnych odpadów medycznych i zakaźnych odpadów weterynaryjnych powstałych w wyniku świadczenia usług medycznych lub weterynaryjnych na wezwanie.
6. Wytwórca zakaźnych odpadów medycznych i zakaźnych odpadów weterynaryjnych, o których mowa w ust. 5, zobowiązany jest do bezzwłocznego dostarczenia wytworzonych odpadów do odpowiednio przystosowanych do tego celu po-

mieszkańców spełniających wymagania w zakresie magazynowania takich odpadów.

Rozdział 3

Plany gospodarki odpadami

Art. 14.

1. Dla osiągnięcia celów założonych w polityce ekologicznej państwa i wdrażania hierarchii postępowania z odpadami oraz zasady bliskości, a także utworzenia w kraju zintegrowanej sieci instalacji gospodarowania odpadami, spełniających wymagania ochrony środowiska, opracowuje się krajowy plan gospodarki odpadami oraz wojewódzkie plany gospodarki odpadami, zwane dalej „planami gospodarki odpadami”.
2. Plany gospodarki odpadami powinny być zgodne z polityką ekologiczną państwa.
3. Wojewódzki plan gospodarki odpadami powinien być zgodny z krajowym planem gospodarki odpadami i służyć realizacji zawartych w nim celów.
4. Plany gospodarki odpadami dotyczą odpadów wytworzonych na obszarze, dla którego jest sporządzany plan, oraz przywożonych na ten obszar, w tym odpadów komunalnych, odpadów ulegających biodegradacji, odpadów opakowaniowych i odpadów niebezpiecznych.
5. Plany gospodarki odpadami obejmują również środki służące zapobieganiu powstawaniu odpadów.
6. Plany gospodarki odpadami zawierają:
  - 1) analizę aktualnego stanu gospodarki odpadami na obszarze, dla którego jest sporządzany plan, w tym informacje dotyczące:
    - a) rodzajów, ilości i źródeł powstawania odpadów,
    - b) środków służących zapobieganiu powstawaniu odpadów i oceny ich użyteczności,
    - c) rodzajów i ilości odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku, w tym w instalacjach położonych poza terytorium kraju,
    - d) rodzajów i ilości odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania, w tym w instalacjach położonych poza terytorium kraju,
    - e) istniejących systemów gospodarowania odpadami, w tym zbierania odpadów,
    - f) rodzajów, rozmieszczenia i mocy przerobowych instalacji do przetwarzania odpadów, w tym olejów odpadowych i innych odpadów niebezpiecznych,
    - g) identyfikacji problemów w zakresie gospodarki odpadami, w tym, uwzględniając położenie geograficzne, sytuację demograficzną i gospodarczą, warunki glebowe, hydrogeologiczne i hydrologiczne, ocenę potrzeb:
      - tworzenia nowych lub zmiany istniejących systemów zbierania odpadów oraz budowy dodatkowej infrastruktury służącej gospodarowaniu odpadami, zgodnie z zasadą bliskości,
      - zamknięcia obiektów przeznaczonych do gospodarowania odpadami;

- 2) prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, w tym zmiany wynikające ze zmian demograficznych i gospodarczych;
  - 3) cele w zakresie gospodarki odpadami, wraz ze wskazaniem terminów ich osiągnięcia, w tym cele dotyczące zapobiegania powstawaniu odpadów i ograniczenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych na składowiska odpadów;
  - 4) określenie kierunków działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz kształtowania systemu gospodarki odpadami podejmowanych dla osiągnięcia celów, o których mowa w pkt 3, w tym:
    - a) działań w zakresie gospodarki odpadami, wraz z określeniem planowanych technologii i metod postępowania,
    - b) działań w zakresie postępowania z odpadami powodującymi problemy w zakresie gospodarki odpadami, w tym środków zachęcających do selektywnego zbierania bioodpadów w celu kompostowania oraz przetwarzania ich w sposób bezpieczny dla środowiska oraz życia i zdrowia ludzi,
    - c) rozwiązań dotyczących postępowania z olejami odpadowymi i innymi odpadami niebezpiecznymi;
  - 5) określenie kryteriów rozmieszczenia obiektów przeznaczonych do gospodarowania odpadami oraz mocy przerobowych przyszłych instalacji do przetwarzania odpadów;
  - 6) harmonogram planowanych czynności oraz określenie wykonawców i sposobu finansowania zadań wynikających z przyjętych kierunków działań, o których mowa w pkt 4;
  - 7) informację o strategicznej ocenie oddziaływania planu gospodarki odpadami na środowisko;
  - 8) określenie metody monitorowania działań w sposób umożliwiający ocenę stanu realizacji zadań określonych w planie gospodarki odpadami;
  - 9) streszczenie w języku niespecjalistycznym.
7. W przypadku przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania planu gospodarki odpadami na środowisko podsumowanie, o którym mowa w art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.⁶⁾), a w przypadku odstąpienia od jej przeprowadzenia – uzasadnienie, o którym mowa w art. 42 pkt 2 tej ustawy, stanowi załącznik do planu.
8. Wojewódzkie plany gospodarki odpadami zawierają także:
- 1) określenie regionów gospodarki odpadami komunalnymi, wraz ze wskazaniem gmin wchodzących w skład regionu;
  - 2) wykaz regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych w poszczególnych regionach gospodarki odpadami komunalnymi oraz instalacji przewidzianych do zastępczej obsługi tych regionów, do czasu uruchomienia regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, w przypadku gdy znajdująca się w nich instalacja uległa awarii lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn;

---

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 42, poz. 340, Nr 84, poz. 700 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 145, Nr 106, poz. 675, Nr 119, poz. 804, Nr 143, poz. 963 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 32, poz. 159, Nr 122, poz. 695, Nr 132, poz. 766 i Nr 135, poz. 789.

- 3) plan zamykania regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych niespełniających wymagań ochrony środowiska, których modernizacja nie jest możliwa z przyczyn technicznych lub nie jest uzasadniona z przyczyn ekonomicznych.
9. Plany gospodarki odpadami mogą zawierać, z uwzględnieniem uwarunkowań geograficznych i obszaru, dla którego jest sporządzany plan, informacje dotyczące w szczególności:
- 1) organizacji działań związanych z gospodarowaniem odpadami, w tym opis podziału zadań pomiędzy podmioty publiczne i prywatne zajmujące się gospodarowaniem odpadami;
  - 2) oceny użyteczności i przydatności stosowania instrumentów ekonomicznych i innych instrumentów do rozwiązania problemów związanych z gospodarką odpadami, z uwzględnieniem potrzeby utrzymywania niezakłóconego funkcjonowania rynku wewnętrznego;
  - 3) kampanii informacyjnych i innych sposobów informowania społeczeństwa lub określonej grupy osób w zakresie gospodarki odpadami.
10. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wymagania dla mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz wymagania dla odpadów powstających z tych procesów, kierując się koniecznością zapobiegania zagrożeniom dla zdrowia i życia ludzi oraz środowiska, a także potrzebą zapobiegania nieprawidłowościom przy przetwarzaniu odpadów.

Art. 14a.

1. Rada Ministrów uchwała krajowy plan gospodarki odpadami, którego projekt, opracowany w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej, przedkłada minister właściwy do spraw środowiska.
2. Sejmik województwa uchwała wojewódzki plan gospodarki odpadami, którego projekt przedkłada zarząd województwa.
3. Zarząd województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw ochrony środowiska wojewódzki plan gospodarki odpadami w terminie miesiąca od dnia jego uchwalenia.

Art. 14b.

1. Przy opracowywaniu projektów planów gospodarki odpadami stosuje się przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, dotyczące udziału społeczeństwa w ochronie środowiska oraz strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.
2. W przypadku nieprzeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania planu gospodarki odpadami na środowisko organ opracowujący projekt planu jest obowiązany zapewnić udział społeczeństwa, na zasadach określonych w ustawie, o której mowa w ust. 1.
3. Projekt wojewódzkiego planu gospodarki odpadami podlega zaopiniowaniu przez organy wykonawcze gmin z obszaru województwa, niebędących członkami związków międzygminnych, oraz organy wykonawcze związków międzygminnych, a w zakresie związanym z ochroną wód – przez właściwego dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej.

4. Po zaopiniowaniu projektu wojewódzkiego planu gospodarki odpadami przez podmioty, o których mowa w ust. 3, zarząd województwa przekazuje projekt planu do zaopiniowania ministrowi właściwemu do spraw środowiska.
5. Organy, o których mowa w ust. 3 i 4, wyrażają opinie w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania projektu. Nieudzielenie opinii w tym terminie uznaje się za brak uwag.

Art. 14c.

1. Plany gospodarki odpadami podlegają aktualizacji nie rzadziej niż raz na 6 lat.
2. Zarząd województwa przedkłada projekt zaktualizowanego wojewódzkiego planu gospodarki odpadami sejmikowi województwa, nie później niż na miesiąc przed upływem terminu jego aktualizacji.
3. Do aktualizacji planów gospodarki odpadami stosuje się odpowiednio przepisy art. 14a i art. 14b.

Art. 14d.

Minister właściwy do spraw środowiska może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres, sposób i formę sporządzania wojewódzkiego planu gospodarki odpadami oraz jego aktualizacji, kierując się potrzebą ujednoczenia sposobu przygotowania planów gospodarki odpadami.

Art. 15.

1. Wraz z uchwaleniem wojewódzkiego planu gospodarki odpadami sejmik województwa podejmuje uchwałę w sprawie jego wykonania.
2. Uchwała w sprawie wykonania wojewódzkiego planu gospodarki odpadami określa:
  - 1) regiony gospodarki odpadami komunalnymi;
  - 2) regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych w poszczególnych regionach gospodarki odpadami komunalnymi oraz instalacje przewidziane do zastępczej obsługi tych regionów, do czasu uruchomienia regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, w przypadku gdy znajdująca się w nich instalacja uległa awarii lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn;
  - 3) regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych niespełniające wymagań ochrony środowiska, których modernizacja nie jest możliwa z przyczyn technicznych lub nie jest uzasadniona z przyczyn ekonomicznych.
3. Uchwała w sprawie wykonania wojewódzkiego planu gospodarki odpadami jest aktem prawa miejscowego.

Art. 16.

1. Z realizacji planów gospodarki odpadami sporządza się sprawozdania, obejmujące okres 3 lat kalendarzowych, według stanu na dzień 31 grudnia roku kończącego ten okres, zwany dalej „okresem sprawozdawczym”.⁷⁾

---

⁷⁾ Pierwszy okres sprawozdawczy obejmuje lata 2011–2013 (Dz. U. z 2011 r. Nr 152, poz. 897, art. 18).

2. Sprawozdania z realizacji planów gospodarki odpadami zawierają informacje dotyczące realizacji postanowień tych planów, ocenę stanu gospodarki odpadami oraz ocenę stanu realizacji zadań i celów.
3. Sprawozdanie z realizacji:
  - 1) krajowego planu gospodarki odpadami – przygotowuje i przedkłada Radzie Ministrów minister właściwy do spraw środowiska, w terminie 18 miesięcy po upływie okresu sprawozdawczego;
  - 2) wojewódzkiego planu gospodarki odpadami – przygotowuje i przedkłada sejmikowi województwa oraz ministrowi właściwemu do spraw środowiska zarząd województwa, w terminie 12 miesięcy po upływie okresu sprawozdawczego.
4. Minister właściwy do spraw środowiska może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres, sposób i formę sporządzania sprawozdania z realizacji wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, kierując się potrzebą ujednoczenia sposobu przygotowania tych sprawozdań.

Rozdział 3a

Zadania samorządu terytorialnego w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi

Art. 16a. (uchylony).

Art. 16b.

Do obowiązkowych zadań własnych województwa w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi należy zapewnianie budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych wydzielonych z odpadów komunalnych.

Rozdział 4

Obowiązki posiadaczy odpadów i transportujących odpady

Art. 17.

1. Wytwórca odpadów jest obowiązany do:
  - 1) uzyskania decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, jeżeli wytwarza odpady niebezpieczne w ilości powyżej 0,1 Mg rocznie;
  - 2) przedłożenia informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami, jeżeli wytwarza odpady niebezpieczne w ilości do 0,1 Mg rocznie albo powyżej 5 Mg rocznie odpadów innych niż niebezpieczne.
- 1a. Wytwórca odpadów, który prowadzi działalność polegającą na świadczeniu usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątnięcia, konserwacji i napraw, a także przetwarzania odpadów zawierających azbest w urządzeniach przewoźnych, jest obowiązany do uzyskania decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami.
2. Wytwórca odpadów jest obowiązany do uzyskania pozwolenia na wytwarzanie odpadów, które powstają w związku z eksploatacją instalacji, jeżeli wytwarza

- powyżej 1 Mg odpadów niebezpiecznych rocznie lub powyżej 5 tysięcy Mg odpadów innych niż niebezpieczne rocznie.
3. W pozwoleniu, o którym mowa w ust. 2, uwzględnia się wszystkie odpady wytwarzane przez danego wytwórcę w danym miejscu.
  - 3a. Wytwórca odpadów, który jednocześnie prowadzi działalność w zakresie rozbiórki i remontów obiektów, w wyniku której powstają odpady zawierające azbest i który przetwarza te odpady w urządzeniach przewoźnych, jest obowiązany do uzyskania jednej decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami, obejmującej odpady powstające w wyniku rozbiórki i remontów oraz odpady powstałe w wyniku eksploatacji urządzeń przewoźnych do przetwarzania odpadów zawierających azbest.
  4. Wymóg uzyskania decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, pozwolenia na wytwarzanie odpadów, a także przedłożenia informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami nie dotyczy wytwórcy odpadów prowadzącego instalację, na której prowadzenie wymagane jest pozwolenie zintegrowane, o którym mowa w przepisach o ochronie środowiska.
  5. Przepisów ust. 1–4 nie stosuje się do odpadów komunalnych, odpadów z wypadków, odpadów powstałych w wyniku klęsk żywiołowych oraz odpadów powstałych w wyniku poważnej awarii lub poważnej awarii przemysłowej, a także do osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami oraz do właścicieli pojazdów przekazujących pojazdy wycofane z eksploatacji do przedsiębiorcy prowadzącego stację demontażu lub przedsiębiorcy prowadzącego punkt zbierania pojazdów.

Art. 17a.

1. Wytwórca odpadów powstałych w wyniku poważnej awarii lub poważnej awarii przemysłowej jest obowiązany do przedłożenia staroście właściwemu ze względu na miejsce powstania odpadów z tych awarii informacji o wytworzonych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami, bez względu na ich ilość, w terminie 30 dni od dnia wystąpienia awarii.
2. Informacja ta powinna zawierać:
  - 1) wyszczególnienie ilości i rodzaju odpadów powstałych w wyniku awarii;
  - 2) wskazanie miejsca i sposobu magazynowania odpadów powstałych w wyniku awarii;
  - 3) opis dalszego sposobu gospodarowania tymi odpadami.

Art. 17b.

1. Jeżeli wymagają tego względy ochrony życia lub zdrowia ludzi lub względy ochrony środowiska, starosta właściwy ze względu na miejsce powstania odpadów z wypadków, w drodze decyzji wydanej z urzędu, może nałożyć na wytwórcę tych odpadów obowiązki dotyczące gospodarowania odpadami z wypadków, w tym obowiązek przekazania ich wskazanemu posiadaczowi odpadów, z tym że za wytwórcę odpadów z wypadków uważa się sprawcę wypadku; w przypadku odpadów z wypadków powodujących zanieczyszczenie morza – wytwórcą odpadów jest armator statku, który spowodował powstanie odpadu, o ile statek jest znany.
2. Decyzji, o której mowa w ust. 1, może być nadany rygor natychmiastowej wykonalności.

3. W sprawach odpadów z wypadków powodujących zanieczyszczenie morza decyzję, o której mowa w ust. 1, wydaje właściwy ze względu na miejsce wypadku dyrektor urzędu morskiego.
4. Starosta dokonuje gospodarowania odpadami z wypadków, jeżeli:
  - 1) nie można wszcząć postępowania egzekucyjnego dotyczącego obowiązku zagospodarowania odpadów z wypadków albo egzekucja okazała się bezskuteczna lub
  - 2) jest konieczne natychmiastowe zagospodarowanie tych odpadów ze względu na zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub możliwość zaistnienia nieodwracalnych szkód w środowisku.
5. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy albo bezskuteczności egzekucji wobec sprawcy koszty gospodarowania odpadami z wypadków, z wyjątkiem odpadów z wypadków powodujących zanieczyszczenie morza, są pokrywane ze środków finansowych wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej na wniosek starosty.

Art. 18.

1. Wniosek o wydanie pozwolenia na wytwarzanie odpadów powinien spełniać wymagania określone w przepisach o ochronie środowiska oraz dodatkowo zawierać następujące informacje:
  - 1) wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do wytwarzania, z uwzględnieniem ich podstawowego składu chemicznego i właściwości;
  - 2) określenie ilości odpadów poszczególnych rodzajów przewidzianych do wytwarzania w ciągu roku;
  - 3) wskazanie sposobów zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko;
  - 4) opis dalszego sposobu gospodarowania odpadami, z uwzględnieniem zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
  - 5) wskazanie miejsca i sposobu oraz rodzaju magazynowanych odpadów.
2. Pozwolenie na wytwarzanie odpadów powinno spełniać wymagania określone w przepisach o ochronie środowiska oraz dodatkowo określać:
  - 1) ilość odpadów poszczególnych rodzajów dopuszczonych do wytworzenia w ciągu roku;
  - 2) sposób dalszego gospodarowania odpadami, z uwzględnieniem zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
  - 3) miejsce i sposób oraz rodzaj magazynowanych odpadów.
3. Właściwy organ odmawia wydania pozwolenia na wytwarzanie odpadów w przypadkach określonych w przepisach o ochronie środowiska lub jeżeli zamierzony sposób gospodarki odpadami:
  - 1) mógłby powodować zagrożenia dla zdrowia, życia ludzi lub dla środowiska;
  - 2) jest niezgodny z planami gospodarki odpadami;
  - 3) jest niezgodny z przepisami prawa miejscowego;
  - 4) jest niezgodny z przepisami z zakresu gospodarki odpadami.
4. Kopię wydanego pozwolenia na wytwarzanie odpadów regionalny dyrektor ochrony środowiska lub starosta przekazuje właściwemu ze względu na miejsce wytwarzania odpadów marszałkowi województwa, wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska oraz wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta. Wymóg przekazania prezydentowi miasta kopii wydanego przez starostę pozwo-

lenia na wytwarzanie odpadów nie dotyczy prezydenta miasta na prawach powiatu.

Art. 19.

1. Wniosek o zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi, do którego dołącza się ten program, wytwórca odpadów niebezpiecznych jest obowiązany przedłożyć właściwemu organowi na 30 dni przed dniem rozpoczęcia działalności powodującej powstawanie odpadów niebezpiecznych lub dniem zmiany tej działalności wpływającej na rodzaj, ilość wytwarzanych odpadów niebezpiecznych lub sposób gospodarowania nimi.
2. Program gospodarki odpadami niebezpiecznymi jest zatwierdzany, w drodze decyzji, przez właściwy organ, którym jest:
  - 1) regionalny dyrektor ochrony środowiska – dla przedsięwzięć i zdarzeń na terenach zamkniętych, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2005 r. Nr 240, poz. 2027, z późn. zm.⁸⁾);
  - 2) marszałek województwa – dla przedsięwzięć i zdarzeń, o których mowa w art. 378 ust. 2a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
  - 3) starosta – dla pozostałych przedsięwzięć.
3. Właściwość miejscową organu, o którym mowa w ust. 2, ustala się według miejsca wytwarzania odpadów niebezpiecznych.
4. Regionalny dyrektor ochrony środowiska albo marszałek województwa zatwierdza program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, po zasięgnięciu opinii wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, właściwego ze względu na miejsce wytwarzania odpadów niebezpiecznych.
5. Starosta zatwierdza program gospodarki odpadami niebezpiecznymi po zasięgnięciu opinii wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, właściwego ze względu na miejsce wytwarzania odpadów niebezpiecznych. Wymóg zasięgnięcia opinii prezydenta miasta nie dotyczy prezydenta miasta na prawach powiatu.
6. W przypadku niewydania opinii w terminie określonym w art. 106 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.⁹⁾) przyjmuje się, że wydano opinię pozytywną.
7. Na postanowienia, o których mowa w ust. 4 i 5, nie przysługuje zażalenie.
8. Kopię wydanej decyzji regionalny dyrektor ochrony środowiska lub starosta przekazuje właściwemu ze względu na miejsce wytwarzania odpadów niebezpiecznych marszałkowi województwa, wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska oraz wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta. Wymóg przekazania prezydentowi miasta kopii wydanej przez starostę decyzji nie dotyczy prezydenta miasta na prawach powiatu.

---

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1217, z 2007 r. Nr 21, poz. 125, z 2008 r. Nr 201, poz. 1237 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 31, poz. 206, Nr 42, poz. 334, Nr 98, poz. 817 i Nr 157, poz. 1241 oraz z 2010 r. Nr 76, poz. 489, Nr 106, poz. 675 i Nr 182, poz. 1228.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 49, poz. 509, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387, z 2003 r. Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1660, z 2004 r. Nr 162, poz. 1692, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 78, poz. 682 i Nr 181, poz. 1524, z 2008 r. Nr 229, poz. 1539, z 2009 r. Nr 195, poz. 1501 i Nr 216, poz. 1676 oraz z 2010 r. Nr 40, poz. 230, Nr 167, poz. 1131 i Nr 182, poz. 1228.

Art. 20.

1. Program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, dołączany do wniosku o wydanie decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, powinien zawierać:
  - 1) wyszczególnienie rodzajów odpadów niebezpiecznych przewidzianych do wytwarzania, a w przypadkach gdy określenie rodzaju nie jest wystarczające do ustalenia zagrożeń, jakie mogą powodować odpady niebezpieczne, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów;
  - 2) określenie ilości odpadów niebezpiecznych poszczególnych rodzajów przewidzianych do wytwarzania w ciągu roku;
  - 3) informacje wskazujące na sposoby zapobiegania powstawaniu odpadów niebezpiecznych lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko;
  - 4) opis dalszego sposobu gospodarowania odpadami niebezpiecznymi, z uwzględnieniem zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych;
  - 5) wskazanie miejsca i sposobu oraz rodzaju magazynowanych odpadów niebezpiecznych.
2. We wniosku o zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi wytwórca odpadów określa czas prowadzenia działalności związanej z wytwarzaniem odpadów.

Art. 21.

1. W decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi określa się:
  - 1) ilość odpadów niebezpiecznych poszczególnych rodzajów dopuszczonych do wytworzenia w ciągu roku;
  - 2) sposób dalszego gospodarowania odpadami niebezpiecznymi;
  - 3) wskazanie miejsca i sposobu oraz rodzaju magazynowanych odpadów niebezpiecznych;
  - 4) termin obowiązywania decyzji, wydawanej na czas oznaczony nie dłuższy niż 10 lat.
2. (uchylony).

Art. 21a.

1. Wniosek o zatwierdzenie programu gospodarki odpadami, do którego dołącza się ten program, wytwórca odpadów jest obowiązany przedłożyć właściwemu organowi na 30 dni przed dniem rozpoczęcia działalności powodującej wytwarzanie odpadów lub dniem zmiany tej działalności wpływającej na rodzaj, ilość wytwarzanych odpadów lub sposób gospodarowania nimi.
2. Program gospodarki odpadami jest zatwierdzany, w drodze decyzji, przez właściwy organ, którym jest:
  - 1) regionalny dyrektor ochrony środowiska – dla przedsiębiorstw i zdarzeń na terenach zamkniętych;
  - 2) marszałek województwa – w pozostałych przypadkach.

3. Właściwość miejscową organu, o którym mowa w ust. 2, ustala się według miejsca siedziby lub zamieszkania wytwórcy odpadów, a w przypadku przetwarzania odpadów zawierających azbest w urządzeniach przewoźnych oraz w przypadku, o którym mowa w art. 17 ust. 3a – według obszaru województwa, na którym następuje przetwarzanie tych odpadów.
4. Kopię wydanej decyzji regionalny dyrektor ochrony środowiska lub marszałek województwa przekazuje marszałkom województw oraz wojewódzkim inspektorom ochrony środowiska właściwym ze względu na miejsce wytwarzania odpadów, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna.

Art. 21b.

1. Program gospodarki odpadami powinien zawierać:
  - 1) wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do wytwarzania, a w przypadkach gdy określenie rodzaju nie jest wystarczające do ustalenia zagrożeń, jakie mogą powodować odpady, organ właściwy może wezwać wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów;
  - 2) informacje wskazujące na sposoby zapobiegania negatywnemu oddziaływaniu odpadów na środowisko;
  - 3) opis dalszego sposobu gospodarowania odpadami, z uwzględnieniem zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
  - 4) wskazanie rodzaju magazynowanych odpadów oraz sposobu ich magazynowania;
  - 5) oznaczenie obszaru prowadzonej działalności.
2. We wniosku o zatwierdzenie programu gospodarki odpadami wytwórca odpadów określa czas prowadzenia działalności związanej z wytwarzaniem odpadów.
3. W decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami, określa się:
  - 1) wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do wytwarzania;
  - 2) sposób dalszego gospodarowania odpadami;
  - 3) wskazanie rodzaju magazynowanych odpadów oraz sposobu ich magazynowania;
  - 4) termin obowiązywania decyzji, którą wydaje się na czas oznaczony nie dłuższy niż 10 lat, a w przypadku działalności polegającej na przetwarzaniu odpadów zawierających azbest w urządzeniach przewoźnych – nie dłuższy niż 5 lat;
  - 5) oznaczenie obszaru prowadzonej działalności.

Art. 22.

1. Właściwy organ odmawia wydania decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi lub decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami, jeżeli zamierzony sposób gospodarki odpadami:
  - 1) mógłby powodować zagrożenia dla zdrowia, życia ludzi lub dla środowiska;
  - 2) jest niezgodny z planami gospodarki odpadami;
  - 3) jest niezgodny z przepisami prawa miejscowego;
  - 4) jest niezgodny z przepisami z zakresu gospodarki odpadami.
2. Kopię wydanej decyzji regionalny dyrektor ochrony środowiska lub starosta przekazuje właściwemu ze względu na miejsce wytwarzania odpadów marszał-

kowi województwa, wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska oraz wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

Art. 23.

1. Jeżeli wytwórca odpadów narusza przepisy ustawy lub działa niezgodnie z decyzją zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi lub decyzją zatwierdzającą program gospodarki odpadami, właściwy organ wzywa go do niezwłocznego zaniechania naruszeń.
2. Jeżeli mimo wezwania wytwórca odpadów nadal narusza przepisy ustawy lub działa niezgodnie z decyzją zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi lub decyzją zatwierdzającą program gospodarki odpadami, właściwy organ, w drodze decyzji, cofa zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi lub zatwierdzenie programu gospodarki odpadami, w zakresie którego nastąpiło naruszenie.
3. Z tytułu cofnięcia zatwierdzenia programów, o których mowa w ust. 2, odszkodowanie nie przysługuje.
4. Cofnięcie zatwierdzenia programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi lub zatwierdzenia programu gospodarki odpadami skutkuje wstrzymaniem działalności objętej tym zatwierdzeniem.
5. Decyzji, o której mowa w ust. 2, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności, uwzględniając potrzebę bezpiecznego dla środowiska zakończenia działalności wytwórcy odpadów w zakresie objętym programem gospodarki odpadami niebezpiecznymi lub programem gospodarki odpadami.
6. Wstrzymanie działalności nie powoduje wygaśnięcia obowiązku usunięcia skutków prowadzonej działalności na koszt wytwórcy odpadów.
7. Postępowanie w sprawie wydania decyzji, o której mowa w ust. 2, wszczyna się z urzędu.

Art. 24.

1. Informację o wytwarzanych odpadach oraz sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami przedkłada się właściwemu organowi w terminie 30 dni przed dniem rozpoczęcia działalności powodującej powstawanie odpadów lub dniem zmiany tej działalności wpływającej na ilość lub rodzaj wytwarzanych odpadów lub sposobów gospodarowania nimi. Informację przedkłada się w czterech egzemplarzach.
2. Właściwym organem, o którym mowa w ust. 1, jest:
  - 1) regionalny dyrektor ochrony środowiska – dla przedsięwzięć i zdarzeń na terenach zamkniętych;
  - 2) marszałek województwa – dla przedsięwzięć i zdarzeń, o których mowa w art. 378 ust. 2a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
  - 3) starosta – dla pozostałych przedsięwzięć.
3. Właściwość miejscową organów określonych w ust. 2 ustala się według miejsca wytwarzania odpadów.
4. Informacja, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:
  - 1) wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do wytwarzania, a w przypadkach, gdy określenie rodzaju nie jest wystarczające do ustalenia zagrożeń, jakie te odpady mogą powodować, właściwy organ może wezwać

- wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów;
- 2) określenie ilości odpadów poszczególnych rodzajów przewidzianych do wytwarzania w ciągu roku;
  - 3) informacje wskazujące na sposoby zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko;
  - 4) opis dalszego sposobu gospodarowania odpadami, z uwzględnieniem zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
  - 5) wskazanie miejsca i sposobu oraz rodzaju magazynowanych odpadów.
5. Do rozpoczęcia działalności powodującej powstawanie odpadów można przystąpić, jeżeli organ właściwy do przyjęcia informacji, o której mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia złożenia informacji nie wniesie sprzeciwu w drodze decyzji.
6. W przypadku stwierdzenia przez organ na podstawie złożonej informacji, o której mowa w ust. 1, lub własnych ustaleń, że odpady niebezpieczne wytworzone w ilości do 100 kg rocznie mogą powodować, ze względu na ich ilość lub rodzaj, zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub środowiska, organ w terminie 30 dni od otrzymania informacji zobowiązuje, w drodze decyzji, wytwórcę odpadów do przedłożenia wniosku o zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi.
7. W przypadku gdy wytwórca odpadów narusza przepisy ustawy lub działa w sposób niezgodny ze złożoną informacją, organ, któremu należało przedłożyć informację, zwraca się do niezwłocznego zaniechania naruszeń.
8. Jeżeli wytwórca odpadów mimo wezwania, o którym mowa w ust. 7, nadal narusza przepisy ustawy lub działa w sposób niezgodny ze złożoną informacją, organ właściwy do otrzymania informacji wstrzymuje w drodze decyzji działalność powodującą wytwarzanie odpadów, uwzględniając potrzebę bezpiecznego dla środowiska zakończenia tej działalności. W takim przypadku wytwórca odpadów zobowiązany jest do usunięcia skutków prowadzonej działalności na własny koszt.
9. Jeden egzemplarz informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami, a także kopie decyzji, o których mowa w ust. 5, 6 i 8, regionalny dyrektor ochrony środowiska lub starosta przekazuje właściwemu ze względu na miejsce wytwarzania odpadów marszałkowi województwa, wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska oraz wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta. Wymóg przekazania prezydentowi miasta jednego egzemplarza informacji oraz kopii wydanych przez starostę decyzji nie dotyczy prezydenta miasta na prawach powiatu.

Art. 25.

1. Wytwórca odpadów może zlecić wykonanie obowiązku gospodarowania odpadami innemu posiadaczowi odpadów.
2. Posiadacz odpadów może je przekazywać wyłącznie podmiotom, które uzyskały zezwolenie właściwego organu na prowadzenie gospodarowanie odpadami, chyba że działalność taka nie wymaga uzyskania zezwolenia.
3. Jeżeli posiadacz odpadów, w tym wytwórca odpadów, przekazuje odpady następnemu posiadaczowi odpadów, który ma zezwolenie właściwego organu na zbieranie, odzysk, unieszkodliwianie odpadów lub koncesję na składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, posiada

decyzję, o której mowa w art. 31 lub w art. 32, lub jest wpisany do rejestru, o którym mowa w art. 33 ust. 5, odpowiedzialność za gospodarowanie odpadami przenosi się na tego następnego posiadacza odpadów.

4. Zlecający usługę transportu odpadów jest obowiązany wskazać prowadzącemu transport odpadów miejsce odbioru odpadów oraz posiadacza odpadów, do którego należy dostarczyć te odpady.
5. Prowadzący transport odpadów jest obowiązany dostarczyć te odpady do posiadacza odpadów, który został mu wskazany przez zlecającego usługę.
6. Prowadzący transport odpadów komunalnych jest obowiązany dostarczyć je do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania wskazanych w zezwoleniu na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Art. 26.

1. Posiadacz odpadów, który prowadzi odzysk lub unieszkodliwianie odpadów obowiązany jest do uzyskania zezwolenia na prowadzenie tej działalności, z zastrzeżeniem art. 31 ust. 1, art. 33 ust. 2, 4 i 4a oraz art. 43 ust. 5.
2. Zezwolenie na prowadzenie odzysku lub unieszkodliwianie odpadów jest wydawane, w drodze decyzji, przez właściwy organ na czas oznaczony, nie dłuższy niż 10 lat.
3. Właściwym organem, o którym mowa w ust. 2, jest:
  - 1) regionalny dyrektor ochrony środowiska – dla przedsięwzięć i zdarzeń na terenach zamkniętych;
  - 2) marszałek województwa – dla przedsięwzięć i zdarzeń, o których mowa w art. 378 ust. 2a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
  - 3) starosta – dla pozostałych przedsięwzięć.
- 3a. W przypadku przetwarzania odpadów zawierających azbest w urządzeniach przewoźnych organem, o którym mowa w ust. 2, jest marszałek województwa właściwy według obszaru województwa, na którym następuje przetwarzanie tych odpadów.
4. Właściwość miejscową organu, o którym mowa w ust. 3, ustala się według miejsca prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.
5. Regionalny dyrektor ochrony środowiska albo marszałek województwa wydaje zezwolenie na odzysk lub unieszkodliwianie odpadów, po zasięgnięciu opinii wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, właściwego ze względu na miejsce prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.
6. Starosta wydaje zezwolenie na prowadzenie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, po zasięgnięciu opinii wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, właściwych ze względu na miejsce prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów; wymóg zasięgnięcia opinii prezydenta miasta nie dotyczy prezydenta miasta na prawach powiatu.
- 6a. W przypadku niewydania opinii w terminie określonym w art. 106 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego przyjmuje się, że wydano opinię pozytywną.
- 6b. Na postanowienia, o których mowa w ust. 5 i 6, nie przysługuje zażalenie.
- 6c. Wymóg zasięgnięcia opinii, o którym mowa w ust. 5, nie dotyczy przetwarzania odpadów zawierających azbest w urządzeniach przewoźnych.

7. Kopię wydanej decyzji regionalny dyrektor ochrony środowiska lub starosta przekazuje właściwemu ze względu na miejsce odzysku lub unieszkodliwiania odpadów marszałkowi województwa, wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska oraz wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta. Wymóg przekazania prezydentowi miasta kopii wydanej przez starostę decyzji nie dotyczy prezydenta miasta na prawach powiatu.
8. Wymóg uzyskania decyzji, o której mowa w ust. 1, nie dotyczy posiadacza odpadów prowadzącego odzysk lub unieszkodliwianie odpadów w instalacji, na której prowadzenie wymagane jest pozwolenie zintegrowane, o którym mowa w przepisach o ochronie środowiska.
9. (uchylony).
10. Wymóg uzyskania zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy posiadacza odpadów prowadzącego unieszkodliwianie odpadów przez ich składowanie na składowiskach podziemnych, który uzyskał koncesję na prowadzenie takiej działalności na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze.

Art. 27.

1. Zezwolenie na prowadzenie odzysku lub unieszkodliwianie odpadów, wydaje się na wniosek, który powinien zawierać:
  - 1) wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidywanych do odzysku lub unieszkodliwiania; w przypadku gdy określenie rodzaju jest niewystarczające do ustalenia zagrożeń, jakie te odpady mogą powodować dla środowiska, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów;
  - 2) określenie ilości odpadów poszczególnych rodzajów poddawanych odzyskowi lub unieszkodliwianiu w okresie roku;
  - 3) oznaczenie miejsca prowadzenia działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów;
  - 4) (uchylony);
  - 5) wskazanie miejsca i sposobu oraz rodzaju magazynowanych odpadów, a w przypadku działań polegających na przetwarzaniu odpadów zawierających azbest w urządzeniach przewoźnych – wskazanie sposobu oraz rodzaju magazynowanych odpadów;
  - 6) szczegółowy opis stosowanych metod odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym wskazanie procesu odzysku lub unieszkodliwiania zgodnie z załącznikami 5 lub 6 do ustawy oraz opis procesu technologicznego;
  - 7) przedstawienie możliwości technicznych i organizacyjnych pozwalających należycie wykonywać odzysk lub unieszkodliwianie odpadów, ze szczególnym uwzględnieniem kwalifikacji zawodowych lub przeszkolenia pracowników oraz liczby i jakości posiadanych instalacji i urządzeń odpowiadających wymaganiom ochrony środowiska;
  - 8) przewidywany okres wykonywania odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.
2. W zezwoleniu na prowadzenie odzysku lub unieszkodliwianie odpadów określa się:
  - 1) rodzaj i ilość odpadów przewidywanych do odzysku lub unieszkodliwiania w okresie roku;

- 2) miejsce i dopuszczone metody odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, ze wskazaniem procesu odzysku lub unieszkodliwiania zgodnie z załącznikami 5 lub 6 do ustawy, oraz opis procesu technologicznego;
  - 3) dodatkowe warunki prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, jeżeli wymaga tego specyfika odpadów, w szczególności niebezpiecznych, lub potrzeba zachowania wymagań ochrony życia, zdrowia ludzi lub ochrony środowiska;
  - 4) miejsce i sposób magazynowania odpadów, a w przypadku działań polegających na przetwarzaniu odpadów zawierających azbest w urządzeniach przewoźnych – wskazanie sposobu oraz rodzaju magazynowanych odpadów;
  - 5) (uchylony);
  - 6) czas obowiązywania zezwolenia, który w przypadku działań polegających na przetwarzaniu odpadów zawierających azbest w urządzeniach przewoźnych, nie może być dłuższy niż 5 lat.
3. Zezwolenie na unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych wydaje się po kontroli przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska funkcjonowania instalacji i urządzeń służących do unieszkodliwiania odpadów, a w przypadku działań polegających na przetwarzaniu odpadów zawierających azbest w urządzeniach przewoźnych – po przeprowadzeniu, w pierwszym miejscu eksploatacji danego urządzenia, kontroli przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.

Art. 28.

1. Prowadzenie zbierania odpadów oraz transport odpadów wymaga uzyskania zezwolenia, z zastrzeżeniem art. 31 ust. 1, art. 32 ust. 1 oraz art. 33 ust. 1a i 4.
2. Zezwolenie na zbieranie lub transport odpadów wydaje, w drodze decyzji, właściwy organ, którym jest:
  - 1) regionalny dyrektor ochrony środowiska – dla przedsięwzięć i zdarzeń na terenach zamkniętych;
  - 2) starosta – dla pozostałych przedsięwzięć.
3. Właściwym miejscowo organem, o którym mowa w ust. 2, jest:
  - 1) do wydania zezwolenia na zbieranie odpadów – regionalny dyrektor ochrony środowiska albo starosta właściwy ze względu na miejsce zbierania odpadów;
  - 2) do wydania zezwolenia na transport odpadów – regionalny dyrektor ochrony środowiska albo starosta właściwy ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania transportującego odpady.
4. Zezwolenie na zbieranie lub transport odpadów wydaje się w drodze decyzji na wniosek, który powinien odpowiednio zawierać:
  - 1) wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidywanych do zbierania lub transportu; w przypadku gdy określenie rodzaju jest niewystarczające do ustalenia zagrożeń, jakie te odpady mogą powodować dla środowiska, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów;
  - 2) oznaczenie obszaru prowadzenia działalności – w przypadku transportu odpadów lub miejsca prowadzenia działalności – w przypadku zbierania odpadów;

- 3) w przypadku zbierania odpadów wskazanie miejsca i sposobu oraz rodzaju magazynowanych odpadów, a także opis sposobu dalszego zagospodarowania odpadów;
  - 4) wskazanie sposobu i środków transportu odpadów;
  - 5) przedstawienie możliwości technicznych i organizacyjnych pozwalających należycie wykonywać działalność w zakresie zbierania lub transportu odpadów;
  - 6) przewidywany okres wykonywania działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów.
5. W zezwoleniu na zbieranie lub transport odpadów, określa się odpowiednio:
- 1) rodzaje odpadów przewidywanych do zbierania lub transportu;
  - 2) oznaczenie obszaru prowadzenia działalności – w przypadku transportu odpadów lub miejsca prowadzenia działalności – w przypadku zbierania odpadów;
  - 3) w przypadku zbierania odpadów miejsce i sposób oraz rodzaj magazynowanych odpadów, a także opis sposobu dalszego zagospodarowania odpadów;
  - 4) sposób i środki transportu odpadów;
  - 5) dodatkowe warunki zbierania lub transportu odpadów, jeżeli wymaga tego specyfika odpadów, w szczególności niebezpiecznych, lub potrzeba zachowania wymagań ochrony życia, zdrowia ludzi lub ochrony środowiska;
  - 6) czas obowiązywania zezwolenia.
6. Zezwolenie na zbieranie lub transport odpadów jest wydawane w drodze decyzji, przez właściwy organ na czas oznaczony nie dłuższy niż 10 lat.
7. Kopię wydanej decyzji regionalny dyrektor ochrony środowiska lub starosta przekazuje właściwemu marszałkowi województwa, wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska oraz wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta:
- 1) w przypadku zezwolenia na zbieranie odpadów – ze względu na miejsce zbierania odpadów;
  - 2) w przypadku zezwolenia na transport odpadów – ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania transportującego odpady.
8. Nie wymaga zezwolenia na zbieranie odpadów zbieranie odpadów komunalnych, wytwarzanych na terenie nieruchomości, przez władającego tą nieruchomością.
9. Uzyskanie zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy wytwórcy odpadów, który zbiera wytworzone przez siebie odpady w miejscu ich wytworzenia lub transportuje wytworzone przez siebie odpady.
10. (uchylony).

Art. 29.

1. Właściwy organ odmówi wydania zezwolenia na odzysk, unieszkodliwianie, zbieranie lub transport odpadów, jeżeli zamierzony sposób gospodarki odpadami:
  - 1) jest niezgodny z wymaganiami przepisów o odpadach;
  - 2) mógłby powodować zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska;
  - 3) jest niezgodny z planami gospodarki odpadami;
  - 4) jest niezgodny z przepisami prawa miejscowego.
2. Właściwy organ odmówi wydania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie termicznego przekształcenia odpadów lub składowania odpadów, jeżeli kierownik spalarni odpadów lub innej instalacji, w której są termicznie prze-

kształcane odpady niebezpieczne, albo kierownik składowiska odpadów nie posiadają świadectwa stwierdzającego kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami.

3. Kopię wydanej decyzji regionalny dyrektor ochrony środowiska, marszałek województwa lub starosta przekazuje właściwemu wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

Art. 29a.

1. Stronami postępowania o wydanie decyzji lub zezwoleń, o których mowa w art. 19, art. 26, art. 28, art. 53 ust. 4, art. 54 oraz art. 54a, są wnioskodawca lub władający powierzchnią ziemi, na której będzie prowadzone wytwarzanie, odzysk, unieszkodliwianie lub zbieranie odpadów oraz, jeżeli w związku z eksploatacją instalacji utworzono obszar ograniczonego użytkowania, władający powierzchnią ziemi na tym obszarze.
2. Stronami postępowań, o których mowa w ust. 1, nie są właściciele nieruchomości sąsiadujących z instalacją lub nieruchomością, na której będzie prowadzone wytwarzanie, odzysk, unieszkodliwianie lub zbieranie odpadów.
3. W postępowaniu o wydanie decyzji lub zezwoleń, o którym mowa w art. 19, art. 26, art. 28, art. 53 ust. 4, art. 54 oraz art. 54a, nie stosuje się art. 31 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.
4. Przepisów ust. 1–3 nie stosuje się w postępowaniu o wydanie decyzji lub zezwolenia, o których mowa w art. 19, art. 26, art. 28, art. 53 ust. 4, art. 54 oraz art. 54a, dla spalarni lub współspalarni odpadów oraz dla instalacji wymagającej uzyskania pozwolenia zintegrowanego.
5. Jeżeli liczba stron w postępowaniu przekracza 20, do stron innych niż wnioskodawca lub władający powierzchnią ziemi, na której będzie prowadzone wytwarzanie, odzysk, unieszkodliwianie lub zbieranie odpadów, stosuje się art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 30.

1. Jeżeli posiadacz odpadów, który uzyskał zezwolenie na odzysku, unieszkodliwiania, zbierania odpadów, lub prowadzący transport odpadów, narusza przepisy ustawy lub działa niezgodnie z wydanym zezwoleniem, właściwy organ wzywa go do niezwłocznego zaniechania naruszeń.
2. Jeżeli posiadacz odpadów, o którym mowa w ust. 1, mimo wezwania, nadal narusza przepisy ustawy lub działa niezgodnie z wydanym zezwoleniem, właściwy organ cofa to zezwolenie w drodze decyzji bez odszkodowania.
3. Cofnięcie zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, powoduje wstrzymanie działalności objętej tym zezwoleniem.
4. Decyzji, o której mowa w ust. 2, właściwy organ może nadać rygor natychmiastowej wykonalności, uwzględniając potrzebę bezpiecznego dla środowiska zakończenia działalności.
5. Posiadacz odpadów, pomimo wstrzymania prowadzonej działalności, jest obowiązany do usunięcia jej skutków na własny koszt.
6. Postępowanie w sprawie wydania decyzji, o której mowa w ust. 2, wszczyna się z urzędu.
7. Kopię wydanej decyzji regionalny dyrektor ochrony środowiska lub starosta przekazuje marszałkowi województwa, wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska oraz wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta właściwemu ze

względu na miejsce zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, a w przypadku transportu odpadów – właściwemu ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania transportującego odpady.

Art. 31.

1. Wytwórca odpadów, który prowadzi odzysk, unieszkodliwianie, zbieranie lub transport odpadów, jest zwolniony z obowiązku uzyskania zezwolenia na prowadzenie tej działalności, jeżeli posiada pozwolenie na wytwarzanie odpadów lub decyzję zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Wytwórca odpadów, o którym mowa w ust. 1, we wniosku o wydanie pozwolenia na wytwarzanie odpadów lub decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi jest obowiązany uwzględnić odpowiednio wymagania przewidziane dla wniosku o wydanie zezwolenia na odzysk, unieszkodliwianie, zbieranie lub transport odpadów.
3. Właściwy organ, wydając pozwolenie na wytwarzanie odpadów lub decyzję zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, uwzględnia odpowiednio wymagania przewidziane dla zezwolenia na odzysk, unieszkodliwianie, zbieranie lub transport odpadów.
4. Jeżeli miejsce prowadzenia odzysku, unieszkodliwiania lub zbierania odpadów przez wytwórcę, o którym mowa w ust. 1, jest inne niż miejsce wytwarzania odpadów, właściwy organ, wydając pozwolenie na wytwarzanie odpadów lub decyzję zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, zasięga opinii wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, właściwych ze względu na miejsce prowadzenia odzysku, unieszkodliwiania lub zbierania odpadów.
5. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta wydaje opinię, o której mowa w ust. 4, w terminie 14 dni od dnia otrzymania żądania o wydanie opinii.
6. W przypadku niedotrzymania terminu, o którym mowa w ust. 5, przyjmuje się, że wydano opinię pozytywną.
7. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 4, nie przysługuje zażalenie.

Art. 32.

1. Posiadacz odpadów, który łącznie prowadzi odzysk lub unieszkodliwianie odpadów oraz zbieranie lub transportu odpadów, jest zwolniony z obowiązku uzyskania zezwolenia na zbieranie lub transport odpadów, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Posiadacz odpadów, o którym mowa w ust. 1, powinien dodatkowo uwzględnić we wniosku o wydanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów wymagania przewidziane dla wniosku o wydanie zezwolenia na zbieranie lub transport odpadów.
3. Właściwy organ, wydając zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów uwzględnia dodatkowo wymagania przewidziane dla zezwolenia na zbieranie lub transport odpadów.

Art. 32a.

Decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi oraz zezwolenia na zbieranie, odzysk lub unieszkodliwianie odpadów wygasają w części dotyczącej pozwolenia zintegrowanego z chwilą upływu terminu, w którym prowadzący instalację powinien uzyskać pozwolenie zintegrowane, chyba że prowadzący instalację uzyskał pozwolenie zintegrowane przed tym terminem.

Art. 33.

1. Posiadacz odpadów może przekazać określone rodzaje odpadów w celu ich wykorzystania osobie fizycznej lub jednostce organizacyjnej, niebędącym przedsiębiorcami, na ich własne potrzeby.
- 1a. Transport odpadów, o których mowa w ust. 1, przez osoby fizyczne i jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami do miejsca wykorzystania tych odpadów nie wymaga zezwolenia na transport odpadów.
2. Prowadzenie działalności w zakresie wykorzystania odpadów na własne potrzeby przez osoby fizyczne lub jednostki organizacyjne, niebędące przedsiębiorcami, nie wymaga zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku.
3. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, listę rodzajów odpadów, które posiadacz odpadów może przekazywać osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym niebędącym przedsiębiorcami, oraz dopuszczalne metody ich odzysku, kierując się właściwościami odpadów oraz możliwościami bezpiecznego ich wykorzystania.
4. Minister właściwy do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, może określić, w drodze rozporządzenia, rodzaje odpadów, których zbieranie lub transport nie wymaga zezwolenia na zbieranie lub transport odpadów, oraz podstawowe wymagania dla zbierania lub transportu tych rodzajów odpadów, kierując się właściwościami odpadów oraz oddziaływaniem na środowisko poszczególnych rodzajów działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów.
- 4a. Minister właściwy do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, może określić, w drodze rozporządzenia, rodzaje odpadów, których odzysk lub unieszkodliwianie nie wymaga zezwolenia na prowadzenie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, oraz podstawowe wymagania dla odzysku lub unieszkodliwiania tych rodzajów odpadów, kierując się właściwościami odpadów oraz oddziaływaniem na środowisko poszczególnych rodzajów odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.
5. Posiadacz odpadów lub prowadzący transport odpadów, który jest zwolniony z obowiązku uzyskiwania zezwoleń na zbieranie, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie ust. 4 i 4a, ma obowiązek zgłoszenia do rejestru prowadzonego przez starostę właściwego ze względu na miejsce prowadzenia zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, a w przypadku transportu odpadów – przez starostę właściwego ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania prowadzącego transport odpadów. Starosta przekazuje marszałkowi województwa łączne zestawienie rejestrów, w terminie do końca pierwszego kwartału za poprzedni rok kalendarzowy.
- 5a. Starosta skreśla z rejestru, o którym mowa w ust. 5, posiadacza odpadów lub prowadzącego transport odpadów w przypadku:
  - 1) złożenia przez tego posiadacza lub prowadzącego transport odpadów wniosku o skreślenie z rejestru;
  - 2) upływu terminu wstrzymania działalności określonego w decyzji o wstrzymaniu działalności;
  - 3) śmierci posiadacza odpadów lub prowadzącego transport odpadów będącego osobą fizyczną albo likwidacji jednostki organizacyjnej, będącej posiadaczem odpadów lub prowadzącym transport odpadów.
- 5b. Skreślenia, o którym mowa w ust. 5a pkt 2, dokonuje się w drodze decyzji.

- 5c. Starosta dokonuje, w drodze decyzji, zmian w rejestrze na wniosek posiadacza odpadów lub transportującego odpady, który jest zwolniony z obowiązku uzyskiwania zezwoleń na zbieranie, transport, odzysk lub unieszkodliwienie odpadów.
- 5d. Kopie decyzji, o których mowa w ust. 5b i 5c, starosta przekazuje marszałkowi województwa.
6. W razie niedopełnienia wymagań, określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 4 i 4a, przez podmiot, o którym mowa w ust. 5, wojewódzki inspektor ochrony środowiska może wydać decyzję o wstrzymaniu działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.
7. Decyzję, o której mowa w ust. 6, może wydać również państwowy wojewódzki inspektor sanitarny w przypadku stwierdzenia zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzi.
8. W przypadkach określonych w ust. 6 i 7, na wniosek posiadacza odpadów, odpowiednio wojewódzki inspektor ochrony środowiska albo państwowy wojewódzki inspektor sanitarny, kierując się stopniem zagrożenia dla środowiska, zdrowia lub życia ludzi, może, w drodze decyzji, ustalić termin do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Ustalony termin nie może być dłuższy niż rok od dnia doręczenia decyzji.
- 8a. W razie nieusunięcia nieprawidłowości w ustalonym terminie wojewódzki inspektor ochrony środowiska lub państwowy wojewódzki inspektor sanitarny wstrzyma, w drodze decyzji, działalność związaną z odzyskiem, unieszkodliwianiem, zbieraniem lub transportem odpadów.
9. W decyzjach, o których mowa w ust. 6, 7 i 8a, określa się termin wstrzymania działalności, uwzględniając potrzebę bezpiecznego dla środowiska oraz dla zdrowia lub życia ludzi jej zakończenia. Termin wstrzymania działalności nie może być późniejszy niż rok od dnia doręczenia decyzji.
- 9a. Decyzjom, o których mowa w ust. 6, 7 i 8a, wojewódzki inspektor ochrony środowiska lub państwowy wojewódzki inspektor sanitarny może nadać rygor natychmiastowej wykonalności.
10. Postępowanie w sprawie wydania decyzji o wstrzymaniu działalności wszczyna się z urzędu.
- 10a. Wstrzymanie działalności nie powoduje wygaśnięcia obowiązku usunięcia skutków prowadzonej działalności na koszt posiadacza lub transportującego odpady.
- 10b. Po stwierdzeniu, że ustale przyczyny wstrzymania działalności na podstawie decyzji, o których mowa w ust. 6, 7 i 8a, wojewódzki inspektor ochrony środowiska lub państwowy wojewódzki inspektor sanitarny, na wniosek zainteresowanego, wyraża, w drodze decyzji, zgodę na podjęcie wstrzymanej działalności.
- 10c. Kopie wydanych decyzji, o których mowa w ust. 6, 7, 8a i 10b, wojewódzki inspektor ochrony środowiska lub państwowy wojewódzki inspektor sanitarny przekazuje właściwemu organowi, o którym mowa w art. 26 ust. 3 lub w art. 28 ust. 3, w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna.
- 10d. W przypadku, gdy organem właściwym, o którym mowa w art. 26 ust. 3 lub w art. 28 ust. 3, jest regionalny dyrektor ochrony środowiska lub starosta, kopie wydanych decyzji, o których mowa w ust. 6, 7, 8a i 10b, wojewódzki inspektor ochrony środowiska lub państwowy wojewódzki inspektor sanitarny przekazuje dodatkowo właściwemu marszałkowi województwa.
11. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, zakres informacji podawanych przy rejestracji przez posiadaczy odpadów, o któ-

rych mowa w ust. 5, oraz sposób rejestracji, kierując się potrzebą ujednoczenia procedury rejestracji.

Art. 34.

1. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta, w drodze decyzji, nakazuje posiadaczowi odpadów usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania, wskazując sposób wykonania tej decyzji.
2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, wydawana jest z urzędu.

Art. 35.

1. Jeżeli przemawia za tym szczególnie ważny interes społeczny, związany z ochroną środowiska, a w szczególności z zagrożeniem pogorszenia stanu środowiska w znacznych rozmiarach, w decyzjach, o których mowa w art. 17 ust. 1 i 2, art. 26 ust. 1, art. 28 ust. 1, może być ustanowione zabezpieczenie roszczeń z tytułu wystąpienia negatywnych skutków w środowisku.
2. Do ustanowienia zabezpieczenia roszczeń, zwrotu ustanowionego zabezpieczenia oraz orzeczenia o przeznaczeniu zabezpieczenia na usunięcie negatywnych skutków w środowisku stosuje się odpowiednio art. 187 ust. 2–4 oraz art. 198 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

Art. 36.

1. Posiadacz odpadów, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, jest obowiązany do prowadzenia ich ilościowej i jakościowej ewidencji zgodnie z przyjętym katalogiem odpadów i listą odpadów niebezpiecznych.
  - 1a. Ewidencja, o której mowa w ust. 1, w przypadku:
    - 1) wytwórcy odpadów – powinna obejmować miejsce przeznaczenia odpadów;
    - 2) posiadacza odpadów, który prowadzi odzysk lub unieszkodliwianie odpadów – powinna obejmować sposoby gospodarowania odpadami, a także dane o ich pochodzeniu.
  - 1b. W przypadku posiadacza odpadów przekazującego odpady na składowisko oraz zarządzającego składowiskiem odpadów ewidencja, o której mowa w ust. 1, dodatkowo obejmuje:
    - 1) podstawową charakterystykę odpadów;
    - 2) wyniki testów zgodności, o których mowa w ust. 1e.
  - 1c. Podstawowa charakterystyka sporządzana przez wytwórcę lub posiadacza odpadów odpowiedzialnego za gospodarowanie tymi odpadami, a w przypadku odpadów komunalnych – przez prowadzącą działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zawiera:
    - 1) informacje podstawowe:
      - a) nazwę, siedzibę i adres wytwórcy lub posiadacza odpadów kierującego odpady na składowisko odpadów,
      - b) rodzaj odpadów,
      - c) syntetyczny opis procesu wytwarzania odpadów uwzględniający podstawowe użyte surowce i wytworzone produkty,
      - d) oświadczenie o braku odpadów wymienionych w art. 55 ust. 1 pkt 1–7b w odpadach kierowanych na składowisko odpadów,

- e) opis zastosowanego procesu unieszkodliwiania lub odzysku, a także opis sposobu segregowania odpadów lub oświadczenie o przyczynie, dla której wymienione działania nie zostały wykonane,
  - f) opis odpadu podający kolor, postać fizyczną oraz jego zapach,
  - g) wykaz właściwości z załącznika nr 4 w odniesieniu do odpadów niebezpiecznych, które mogą zostać przekwalifikowane na inne niż niebezpieczne na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 2,
  - h) wskazanie typu składowiska odpadów, na którym odpady po przeprowadzeniu badań zgodnie z kryteriami dopuszczenia odpadów do składowania mogą być składowane,
  - i) oświadczenie o braku możliwości odzysku, w tym recyklingu odpadów,
  - j) podanie częstotliwości przeprowadzania testów zgodności;
- 2) informacje dodatkowe, o ile są istotne dla eksploatacji danego typu składowiska odpadów, dotyczące:
- a) fizykochemicznego składu oraz podatności odpadów na wmywanie,
  - b) zachowania środków ostrożności na składowisku odpadów.
- 1d. Podstawową charakterystykę może stanowić kopia wydanej decyzji lub kopia przyjętej informacji, o których mowa w art. 17, pod warunkiem że zawiera ona informacje, o których mowa w ust. 1c. Jeżeli wydana decyzja lub przyjęta informacja nie zawiera wszystkich informacji, o których mowa w ust. 1c, podstawową charakterystykę uzupełnia się o brakujące informacje.
- 1e. Wyniki testów zgodności zawierają wyniki badań składu chemicznego i właściwości odpadów przeznaczonych do unieszkodliwiania na składowisku odpadów, umożliwiające weryfikację informacji zawartych w podstawowej charakterystyce odpadów, a w szczególności potwierdzenie faktu spełniania przez te odpady kryteriów dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu.
2. Obowiązek prowadzenia ewidencji odpadów, o której mowa w ust. 1, nie dotyczy wytwórców odpadów komunalnych, a także wytwórców odpadów w postaci pojazdów wycofanych z eksploatacji, jeżeli pojazdy te zostały przekazane do przedsiębiorcy prowadzącego stację demontażu lub przedsiębiorcy prowadzącego punkt zbierania pojazdów.
3. Obowiązek prowadzenia ewidencji odpadów nie dotyczy osób fizycznych i jednostek organizacyjnych, niebędących przedsiębiorcami, które wykorzystują odpady na własne potrzeby.
4. Ewidencję, o której mowa w ust. 1, prowadzi się, z zastrzeżeniem ust. 5, z zastosowaniem następujących dokumentów ewidencji odpadów:
- 1) karty ewidencji odpadu, prowadzonej dla każdego rodzaju odpadu odrębnie;
  - 2) karty przekazania odpadu.
- 4a. Ewidencję, o której mowa w ust. 1, można prowadzić w systemie informatycznym, umożliwiającym poświadczanie dokumentów ewidencji odpadów za pomocą podpisu elektronicznego.
5. Prowadzący wyłącznie transport odpadów prowadzi ewidencję z zastosowaniem tylko karty przekazania odpadu.
6. Dokumenty ewidencji odpadów powinny zawierać następujące dane: imię i nazwisko, adres zamieszkania lub nazwę i adres siedziby posiadacza odpadów lub prowadzącego transport odpadów.

7. Posiadacz odpadów, który przejmuje odpad od innego posiadacza, jest obowiązany potwierdzić przejęcie odpadu na karcie przekazania odpadu, o której mowa w ust. 4 pkt 2, wypełnionej przez posiadacza, który przekazuje ten odpad.
- 7a. Prowadzący wyłącznie transport odpadów jest obowiązany do poświadczenia na karcie przekazania odpadu wykonania tej usługi.
8. Kartę przekazania odpadu w odpowiedniej liczbie egzemplarzy – po jednym dla każdego z posiadaczy, o których mowa w ust. 7, oraz dla transportujących odpady – sporządza posiadacz odpadów, który przekazuje odpady.
- 8a. Dopuszczalne jest niesporządzanie karty przekazania odpadu, jeżeli jeden z posiadaczy odpadów jest zwolniony z obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów.
9. Dopuszcza się sporządzanie zbiorczej karty przekazania odpadu, obejmującej odpad danego rodzaju przekazywany łącznie w czasie jednego miesiąca kalendarzowego, za pośrednictwem tego samego prowadzącego transport odpadów temu samemu posiadaczowi odpadów.
10. Posiadacz odpadów i prowadzący transport odpadów jest obowiązany do przechowywania dokumentów sporządzonych na potrzeby ewidencji przez okres 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym sporządzono te dokumenty, z zastrzeżeniem art. 37 ust. 4.
11. Posiadacz odpadów i prowadzący transport odpadów jest obowiązany do udostępniania dokumentów ewidencji odpadów na żądanie organów przeprowadzających kontrolę.
12. Marszałek województwa właściwy ze względu na miejsce odbierania odpadów komunalnych, wytwarzania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów albo miejsce zamieszkania lub siedziby transportującego odpady, w drodze decyzji, zobowiązuje posiadacza odpadów lub transportującego odpady do przedłożenia dokumentów ewidencji odpadów, w przypadku gdy zbiorcze zestawienie danych, o którym mowa w art. 37, budzi wątpliwości co do prawidłowości wypełnienia lub gdy jest to niezbędne do prowadzenia innych postępowań z zakresu ochrony środowiska będących w jego kompetencjach.
13. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się szkodliwością odpadów oraz potrzebą wprowadzenia ułatwień dla małych i średnich przedsiębiorców, określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje odpadów lub ich ilości, dla których nie ma obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów, oraz kategorie małych i średnich przedsiębiorców, które mogą prowadzić uproszczoną ewidencję odpadów.
14. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wzory dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów, z wyjątkiem podstawowej charakterystyki odpadów oraz wyników testów zgodności.
15. Minister właściwy do spraw środowiska, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 14, będzie kierował się potrzebą ujednoczenia tych dokumentów oraz zapewnienia ilościowej i jakościowej kontroli:
  - 1) odpadów wytwarzanych, poddawanych odzyskowi lub unieszkodliwianych;
  - 2) obrotu odpadami.

Art. 37.

1. Posiadacz odpadów prowadzący ewidencję odpadów jest obowiązany sporządzić na formularzu zbiorcze zestawienie danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów, z zastrzeżeniem ust. 2. Zbiorcze ze-

- stawienie danych powinno zawierać następujące informacje: imię i nazwisko, adres zamieszkania lub nazwę i adres siedziby posiadacza odpadów.
2. Wytwórca komunalnych osadów ściekowych, o których mowa w art. 43, jest obowiązany sporządzić na formularzu zbiorcze zestawienie danych zawierające następujące informacje:
    - 1) imię i nazwisko lub nazwę oraz adres zamieszkania lub siedziby wytwórcy komunalnych osadów ściekowych;
    - 2) ilość komunalnego osadu ściekowego wytworzonego oraz dostarczonego do stosowania;
    - 3) skład i właściwości komunalnych osadów ściekowych;
    - 4) rodzaj przeprowadzonej obróbki;
    - 5) imię i nazwisko lub nazwę oraz adres zamieszkania lub siedziby stosujących komunalne osady ściekowe, wytworzone przez wskazanego w pkt 1 wytwórcę tych osadów;
    - 6) miejsca stosowania tych osadów.
  - 2a. Posiadacz odpadów prowadzący zakład przetwarzania, o którym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495, z 2008 r. Nr 223, poz. 1464 oraz z 2009 r. Nr 79, poz. 666 i Nr 215, poz. 1664), w zbiorczym zestawieniu danych, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany zawrzeć następujące informacje:
    - 1) numer rejestrowy;
    - 2) firmę przedsiębiorcy oraz oznaczenie jego siedziby i adres;
    - 3) numer identyfikacji podatkowej (NIP);
    - 4) adresy zakładów przetwarzania;
    - 5) numer i nazwę grupy oraz numer i nazwę rodzaju sprzętu elektrycznego i elektronicznego, określone w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, który przedsiębiorca prowadzący zakład przetwarzania zamierza przetwarzać.
  3. Zbiorcze zestawienia danych, o których mowa w ust. 1 i 2, posiadacz odpadów, w tym wytwórca komunalnych osadów ściekowych, jest obowiązany przekazać marszałkowi województwa właściwemu ze względu na miejsce wytwarzania, odbierania odpadów komunalnych, zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w terminie do dnia 15 marca za poprzedni rok kalendarzowy.
  - 3a. Marszałek województwa weryfikuje informacje zawarte w zbiorczych zestawieniach danych, o których mowa w ust. 3.
  - 3b. Jeżeli z weryfikacji, o której mowa w ust. 3a, wynika, że informacje zawarte w zbiorczym zestawieniu danych są niezgodne ze stanem faktycznym marszałek województwa zobowiązuje, w drodze decyzji, do korekty sporządzonego zestawienia danych, określając termin przekazania korekty.
  - 3c. Niedokonanie korekty zbiorczego zestawienia danych, zgodnie z decyzją, o której mowa w ust. 3b, skutkuje uznaniem, że posiadacz odpadów nie wykonał obowiązku przekazania zbiorczego zestawienia danych.
  4. Zarządzający składowiskiem odpadów jest obowiązany do przechowywania zbiorczych zestawień danych, o których mowa w ust. 1, do czasu zakończenia rekultywacji składowiska odpadów i przekazania ich następnemu właścicielowi lub zarządcy nieruchomości.
  5. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, zakres informacji wymaganych w oparciu o ust. 2 pkt 3 oraz wzory formularzy

- służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych, o których mowa w ust. 1 i 2, kierując się potrzebą ujednoczenia tych zestawień.
6. Na podstawie zbiorczych zestawień danych, o których mowa w ust. 1 i 2, informacji uzyskanych od starostów oraz sprawozdań i informacji, o których mowa w art. 30 ust. 1 i art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202, z późn. zm.¹⁰⁾), marszałek województwa prowadzi wojewódzką bazę danych, dotyczącą wytwarzania i gospodarowania odpadami wraz z rejestrem udzielanych zezwoleń w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami oraz sporządza raport wojewódzki i przekazuje go ministrowi właściwemu do spraw środowiska.
  7. Dostęp do wojewódzkiej bazy danych posiadają: minister właściwy do spraw środowiska, minister właściwy do spraw gospodarki, Główny Inspektor Ochrony Środowiska, Zarząd Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, regionalny dyrektor ochrony środowiska, starosta, wójt, burmistrz lub prezydent miasta, wojewódzki inspektor ochrony środowiska, zarząd wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz służby statystyki publicznej.
  - 7a. Dostęp, o którym mowa w ust. 7, jest nieodpłatny.
  8. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, warunki i zakres dostępu do wojewódzkiej bazy danych, kierując się potrzebami organów, o których mowa w ust. 7, w zakresie danych niezbędnych do zarządzania środowiskiem.
  9. Raport wojewódzki, o którym mowa w ust. 6, w zakresie stosowania komunalnych osadów ściekowych może zawierać następujące dane osobowe stosujących te osady: imię i nazwisko, adres zamieszkania lub nazwę i adres siedziby posiadacza odpadów.
  10. Minister właściwy do spraw środowiska prowadzi centralną bazę danych dotyczącą wytwarzania i gospodarowania odpadami.
  11. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się potrzebą stworzenia ujednoczonego systemu zbierania i przetwarzania danych, określi, w drodze rozporządzenia, zasady sporządzania raportu wojewódzkiego, o którym mowa w ust. 6, wzór formularza, na którym raport ten ma być sporządzany, oraz termin przekazywania tego raportu.
  12. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się potrzebą ujednoczenia systemu zbierania i przetwarzania danych, określi, w drodze rozporządzenia, niezbędny zakres informacji objętych obowiązkiem zbierania i przetwarzania oraz sposób prowadzenia centralnej i wojewódzkiej bazy danych, o których mowa w ust. 6 i 10.

Art. 37a.

Do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.¹¹⁾).

---

¹⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 175, poz. 1458, z 2007 r. Nr 176, poz. 1236, z 2009 r. Nr 79, poz. 666, Nr 92, poz. 753 i Nr 215, poz. 1664 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 145 i Nr 76, poz. 489.

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 180, poz. 1280, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 116, poz. 732, Nr 141, poz. 888, Nr 171, poz. 1056 i Nr 216, poz. 1367, z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 18, poz. 97, Nr 168, poz. 1323 i Nr 201, poz. 1540 oraz z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 107, poz. 679 i Nr 182, poz. 1228.

Rozdział 5

Szczególne zasady gospodarowania niektórymi rodzajami odpadów

Art. 38.

1. Zakazuje się odzysku PCB.
2. Odpady zawierające PCB mogą być poddawane odzyskowi lub unieszkodliwiane tylko po usunięciu z tych odpadów PCB, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Jeżeli usunięcie PCB z odpadów jest niemożliwe, do unieszkodliwienia odpadu zawierającego PCB stosuje się przepisy dotyczące unieszkodliwiania PCB.
4. PCB powinno być unieszkodliwiane poprzez spalanie w spalarniach odpadów.
5. Dopuszcza się również jako metody unieszkodliwiania PCB procesy D8, D9, D12 i D15 wymienione w załączniku nr 6 do ustawy, przy zastosowaniu techniki gwarantującej bezpieczne dla środowiska i zdrowia ludzi jego unieszkodliwienie.
6. Zakazuje się spalania PCB na statkach.
7. Posiadacz odpadów prowadzący działania w celu unieszkodliwienia PCB jest obowiązany w karcie ewidencji odpadów zamieścić informację o zawartości PCB w odpadzie.

Art. 38a.

1. Dopuszcza się przetwarzanie odpadów zawierających azbest w urządzeniach przewoźnych zapewniających takie przekształcenie włókien azbestu, aby nie stwarzały one zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzi oraz dla środowiska, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie ust. 3.
2. Jeżeli odpady powstałe po procesie przetwarzania odpadów zawierających azbest w urządzeniach przewoźnych nadal zawierają włókna azbestu, podlegają unieszkodliwieniu przez składowanie na składowisku odpadów niebezpiecznych.
3. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) szczegółowe warunki przetwarzania odpadów zawierających azbest w urządzeniach przewoźnych, w tym parametry takie jak: temperatura, ciśnienie, czas prowadzenia procesu oraz stopień rozdrobnienia odpadów;
  - 2) sposób i warunki przygotowania odpadów zawierających azbest do przetwarzania;
  - 3) sposób i zakres prowadzenia monitoringu procesu, w tym parametrów, o których mowa w pkt 1, oraz metodykę i częstotliwość badań odpadów powstałych w wyniku prowadzenia procesów przetwarzania odpadów zawierających azbest;
  - 4) warunki prowadzenia procesu odzysku dla odpadów powstających w wyniku przetwarzania odpadów zawierających azbest w urządzeniach przewoźnych.
4. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 3, minister właściwy do spraw gospodarki kieruje się:
  - 1) zagrożeniami stwarzanymi przez odpady zawierające azbest;
  - 2) koniecznością zapewnienia skuteczności przetwarzania odpadów zawierających azbest w urządzeniach przewoźnych;
  - 3) koniecznością zapewnienia monitoringu skuteczności prowadzenia procesów przetwarzania odpadów zawierających azbest rozumianej jako dopro-

wadzenie odpadów zawierających azbest do takiej postaci, że stwierdzenie obecności włókien azbestu nie jest możliwe;

- 4) koniecznością zapewnienia właściwego przetwarzania każdej partii odpadów zawierających azbest.

Art. 39.

1. Oleje odpadowe powinny być w pierwszej kolejności poddawane odzyskowi poprzez regenerację, rozumianą jako każdy proces, w którym oleje bazowe mogą być produkowane przez rafinowanie olejów odpadowych, a w szczególności przez usunięcie zanieczyszczeń, produktów utleniania i dodatków zawartych w tych olejach.
  - 1a. Główny Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi powszechnie dostępny wykaz prowadzących instalacje do regeneracji olejów odpadowych, spełniające wymagania określone dla tych instalacji.
  - 1b. Wniosek o wpis do wykazu, o którym mowa w ust. 1a, zawiera następujące dane:
    - 1) imię i nazwisko lub nazwę oraz adres zamieszkania lub siedziby prowadzącego instalację do regeneracji olejów odpadowych;
    - 2) rodzaj stosowanej technologii;
    - 3) moce przerobowe instalacji do regeneracji olejów odpadowych.
  - 1c. Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje wpisu prowadzącego, o którym mowa w ust. 1b, do wykazu, o którym mowa w ust. 1a, po sprawdzeniu spełnienia przez instalację do regeneracji olejów odpadowych wymagań określonych dla tych instalacji.
  - 1d. Prowadzący instalację do regeneracji olejów odpadowych, wpisany do rejestru, o którym mowa w ust. 1a, jest obowiązany do zgłaszania Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska zmian danych, o których mowa w ust. 1b, w terminie 30 dni od dnia ich zaistnienia.
  - 1e. Prowadzący, o którym mowa w ust. 1d, jest obowiązany zgłosić Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska zaprzestanie działalności w terminie 7 dni od dnia jej zaprzestania.
  - 1f. Główny Inspektor Ochrony Środowiska wykreśla prowadzącego, o którym mowa w ust. 1e, z wykazu, o którym mowa w ust. 1a.
    2. Jeżeli regeneracja olejów odpadowych jest niemożliwa ze względu na stopień ich zanieczyszczenia, określony w odrębnych przepisach, oleje te powinny być poddawane innym procesom odzysku.
    3. Jeżeli regeneracja lub inne procesy odzysku olejów odpadowych są niemożliwe, dopuszcza się ich unieszkodliwienie.
    4. Posiadacz odpadów w postaci olejów odpadowych, powstałych w wyniku prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, jeżeli nie jest w stanie we własnym zakresie wykonać obowiązków określonych w ust. 1 albo ust. 2, powinien przekazać te odpady podmiotowi gwarantującemu zgodne z prawem ich zagospodarowanie.
    5. Zakazuje się mieszania olejów odpadowych z innymi odpadami niebezpiecznymi, w tym zawierającymi PCB, w czasie ich zbierania lub magazynowania, jeżeli poziom określonych substancji przekracza dopuszczalne wartości.
    6. Zakazuje się zrzutu olejów odpadowych do wód, do gleby lub do ziemi.
    7. (uchylony).

Art. 40.

1. Zakazuje się unieszkodliwiania odpadów polegającego na lokowaniu (zatapia-
niu) na dnie mórz, pochodzących z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu
oraz z przetwarzania tych odpadów.
2. Posiadacz odpadów pochodzących z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu
oraz z przetwarzania tych odpadów, ubiegający się o zezwolenie na unieszko-
dliwianie tych odpadów poprzez ich składowanie, obowiązany jest do podania
we wniosku o to zezwolenie następujących informacji dotyczących:
  - 1) właściwości fizycznych łącznie z określeniem postaci (stała, szlam, płynna
lub gazowa), chemicznych, biochemicznych i biologicznych odpadów;
  - 2) toksyczności, trwałości fizycznej, chemicznej i biologicznej odpadów;
  - 3) akumulowania i biotransformacji składników odpadów w organizmach ży-
wych lub osadach;
  - 4) podatności odpadów na zmiany fizyczne, chemiczne i biochemiczne oraz
wzajemnego oddziaływania w danym środowisku z innymi substancjami
organicznymi i nieorganicznymi;
  - 5) położenia geograficznego składowiska odpadów wraz z charakterystyką
przyległych obszarów;
  - 6) sposobu opakowania oraz stosowanych sposobów ograniczania rozprze-
strzeniania się odpadów;
  - 7) środków ostrożności podjętych w celu uniknięcia zanieczyszczenia środowi-
ska.
3. Posiadacz odpadów pochodzących z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu
oraz z przetwarzania tych odpadów jest obowiązany do prowadzenia monitorin-
gu miejsc magazynowania tych odpadów.
4. Marszałek województwa, biorąc pod uwagę stan oraz zagrożenia dla środowiska
lub zdrowia lub życia ludzi, może, w drodze decyzji, zobowiązać posiadacza
odpadów, o którym mowa w ust. 2, do prowadzenia dodatkowych badań wpły-
wu odpadów na jakość wód oraz zwiększyć częstotliwość prowadzenia wszyst-
kich badań.
5. Postępowanie w sprawie wydania decyzji, o której mowa w ust. 4, wszczyna się
z urzędu.
6. Posiadacz odpadów pochodzących z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu
oraz z przetwarzania tych odpadów jest obowiązany w zbiorczym zestawieniu
danych, o którym mowa w art. 37 ust. 1, dodatkowo zamieścić informację o ilo-
ści siarczanów lub chlorków w odpadach przypadających na Mg wyprodukowa-
nego dwutlenku tytanu.
7. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właści-
wym do spraw gospodarki, kierując się właściwościami odpadów oraz ich od-
działywaniem na środowisko w trakcie długotrwałego składowania, określi, w
drodze rozporządzenia, odpady pochodzące z procesów wytwarzania dwutlenku
tytanu oraz z przetwarzania tych odpadów, które nie mogą być unieszkodliwiane
przez ich składowanie, oraz dopuszczalne ilości odpadów wytwarzanych w prze-
liczeniu na Mg wyprodukowanego dwutlenku tytanu.
8. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się właściwościami odpadów
oraz ich oddziaływaniem na środowisko w trakcie długotrwałego składowania,
określi, w drodze rozporządzenia, zakres, obowiązkowe i dodatkowe badania
wpływu odpadów na jakość wód, sposoby, metody referencyjne badań i warunki
prowadzenia monitoringu składowisk odpadów oraz miejsc magazynowania od-

padów pochodzących z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu oraz z przetwarzania tych odpadów.

Art. 41. (uchylony).

Art. 42.

1. Zakazuje się poddawania odzyskowi określonych rodzajów odpadów medycznych i weterynaryjnych.
- 1a. Zakazuje się unieszkodliwiania zakaźnych odpadów medycznych lub zakaźnych odpadów weterynaryjnych innymi metodami niż te, które prowadzą do obniżenia zawartości ogólnego węgla organicznego do 5 % w tych odpadach. Zakazuje się unieszkodliwiania tych odpadów przez ich współspalanie.
- 1b. Posiadacz odpadów medycznych lub odpadów weterynaryjnych, prowadzący unieszkodliwianie tych odpadów, jest obowiązany do prowadzenia tych procesów oraz do ich monitoringu, zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska wynikającymi z przepisów wydanych na podstawie ust. 3.
2. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, kierując się zagrożeniami stwarzanymi przez powstające odpady, określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje odpadów medycznych i weterynaryjnych, których poddawanie odzyskowi jest zakazane.
3. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) dopuszczalne sposoby unieszkodliwiania odpadów medycznych i odpadów weterynaryjnych, nieposiadających właściwości zakaźnych;
  - 2) warunki prowadzenia procesów unieszkodliwiania odpadów medycznych i odpadów weterynaryjnych nieposiadających właściwości zakaźnych;
  - 3) warunki prowadzenia procesów unieszkodliwiania zakaźnych odpadów medycznych i zakaźnych odpadów weterynaryjnych, w tym: temperaturę, ciśnienie, czas prowadzenia procesu oraz stopień rozdrobnienia odpadów;
  - 4) sposób i zakres prowadzenia monitoringu procesów, o których mowa w pkt 2 i 3, oraz metodykę i częstotliwość badań odpadów powstałych w wyniku prowadzenia procesów unieszkodliwiania zakaźnych odpadów medycznych i zakaźnych odpadów weterynaryjnych.
4. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 3, minister właściwy do spraw zdrowia kieruje się:
  - 1) potrzebą zapobiegania zagrożeniom stwarzanym przez odpady medyczne i odpady weterynaryjne;
  - 2) koniecznością zapewnienia skuteczności unieszkodliwiania zakaźnych odpadów medycznych i zakaźnych odpadów weterynaryjnych, w tym metodami innymi niż termiczne;
  - 3) koniecznością zapewnienia prawidłowego monitoringu prowadzenia procesów unieszkodliwiania zakaźnych odpadów medycznych i zakaźnych odpadów weterynaryjnych;
  - 4) koniecznością pozbawienia właściwości zakaźnych każdej partii zakaźnych odpadów medycznych i zakaźnych odpadów weterynaryjnych.

Art. 43.

1. Odzysk komunalnych osadów ściekowych polegający na ich stosowaniu:

- 1) w rolnictwie, rozumianym jako uprawa wszystkich płodów rolnych wprowadzanych do obrotu handlowego, włączając w to uprawy przeznaczone do produkcji pasz,
  - 2) do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne,
  - 3) do dostosowania gruntów do określonych potrzeb wynikających z planów gospodarki odpadami, planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
  - 4) do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu,
  - 5) do uprawy roślin nieprzeznaczonych do spożycia i do produkcji pasz
– powinien się odbywać z zachowaniem warunków określonych w ust. 1a–7.
- 1a. Komunalne osady ściekowe mogą być przekazywane właścicielowi, dzierżawcy lub innej osobie władającej nieruchomością, na której mają być stosowane, wyłącznie przez wytwórcę tych osadów.
  - 1b. Odpowiedzialność za prawidłowe zastosowanie komunalnych osadów ściekowych do celów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 4 lub 5, spoczywa na wytwórcy tych osadów.
    2. Komunalne osady ściekowe mogą być stosowane, jeżeli są ustabilizowane oraz przygotowane odpowiednio do celu i sposobu ich stosowania, w szczególności przez poddanie ich obróbce biologicznej, chemicznej, termicznej lub innemu procesowi, który obniża podatność komunalnego osadu ściekowego na zagniewanie i eliminuje zagrożenie dla środowiska lub zdrowia ludzi.
  - 2a. Zakazuje się nawadniania komunalnych osadów ściekowych poddanych uprzednio procesowi osuszania.
    3. Przed stosowaniem komunalne osady ściekowe oraz grunty, na których mają one być stosowane, powinny być poddane badaniom przez wytwórcę komunalnych osadów ściekowych.
    4. Wytwórca komunalnych osadów ściekowych jest obowiązany do przekazywania właścicielowi, dzierżawcy lub innej osobie władającej nieruchomością, na której komunalne osady ściekowe mają być stosowane, wyników badań oraz informacji o dawkach tego osadu, które można stosować na poszczególnych gruntach.
  - 4a. Właściciel, dzierżawca lub inna osoba władająca nieruchomością, na której mają być stosowane komunalne osady ściekowe, jest obowiązana przechowywać wyniki badań i informacje, o których mowa w ust. 3 i 4, przez okres 5 lat.
  5. Właściciel, dzierżawca lub inna osoba władająca nieruchomością, na której komunalne osady ściekowe mają zostać zastosowane w celach określonych w ust. 1 pkt 1, 4 lub 5, jest zwolniona z obowiązku uzyskania zezwolenia na odzysk lub obowiązku rejestracji, o którym mowa w art. 33 ust. 5, oraz prowadzenia ewidencji tych odpadów.
  6. Zakazuje się stosowania komunalnych osadów ściekowych:
    - 1) na obszarach parków narodowych i rezerwatów przyrody;

- 2) na terenach ochrony pośredniej stref ochronnych ujęć wody, o ile akt prawa miejscowego wydany na podstawie art. 58 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019, z późn. zm.¹²⁾) nie stanowi inaczej;
  - 3) w pasie gruntu o szerokości 50 m bezpośrednio przylegającego do brzegów jezior i cieków;
  - 4) na terenach zalewowych, czasowo podtopionych i bagiennych;
  - 5) na terenach czasowo zamrzniętych i pokrytych śniegiem;
  - 6) na gruntach o dużej przepuszczalności, stanowiących w szczególności piaski luźne i słabogliniaste oraz piaski gliniaste lekkie, jeżeli poziom wód gruntowych znajduje się na głębokości mniejszej niż 1,5 m poniżej powierzchni gruntu;
  - 7) na gruntach rolnych o spadku przekraczającym 10 %;
  - 8) na obszarach ochronnych zbiorników wód śródlądowych, o ile akt prawa miejscowego wydany na podstawie art. 58 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, nie stanowi inaczej;
  - 9) na terenach objętych pozostałymi formami ochrony przyrody niewymienionymi w pkt 1, jeżeli osady ściekowe zostały wytworzone poza tymi terenami;
  - 10) na terenach położonych w odległości mniejszej niż 100 m od ujęcia wody, domu mieszkalnego lub zakładu produkcji żywności;
  - 11) na gruntach, na których rosną rośliny sadownicze i warzywa, z wyjątkiem drzew owocowych;
  - 12) na gruntach przeznaczonych pod uprawę roślin jagodowych i warzyw, których części jadalne bezpośrednio stykają się z ziemią i są spożywane w stanie surowym – w ciągu 18 miesięcy poprzedzających zbiory i w czasie zbiorów;
  - 13) na gruntach wykorzystywanych na pastwiska i łąki;
  - 14) na gruntach wykorzystywanych do upraw pod osłonami.
7. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, kierując się zasadami ochrony środowiska oraz ochrony gruntów rolnych, określi, w drodze rozporządzenia, warunki, jakie muszą być spełnione przy wykorzystywaniu komunalnych osadów ściekowych na cele, o których mowa w ust. 1, w tym dawki tych osadów, które można stosować na gruntach, a także zakres, częstotliwość i metody referencyjne badań komunalnych osadów ściekowych i gruntów, na których osady te mają być stosowane.

Art. 43a.

1. Posiadacz odpadów prowadzący punkt zbierania odpadów metali jest obowiązany, przy przyjmowaniu tych odpadów od osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami, do wypełniania formularza przyjęcia odpadów metali w dwóch egzemplarzach, po jednym egzemplarzu dla przekazującego i dla przyjmującego odpady.

---

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 267, poz. 2255, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 21, poz. 125, Nr 64, poz. 427, Nr 75, poz. 493, Nr 88, poz. 587, Nr 147, poz. 1033, Nr 176, poz. 1238, Nr 181, poz. 1286 i Nr 231, poz. 1704, z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 168, poz. 1323 i Nr 215, poz. 1664 oraz z 2010 r. Nr 44, poz. 253, Nr 96, poz. 620 i Nr 182, poz. 1228.

2. Formularz, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać w szczególności:
  - 1) określenie rodzaju odpadów, rodzaju produktu, z którego powstał odpad, oraz źródło pochodzenia;
  - 2) imię i nazwisko, adres zamieszkania oraz numer dowodu osobistego lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby przekazującej odpady.
3. Osoba przekazująca odpady metali jest obowiązana do okazania dokumentu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, w celu potwierdzenia jej tożsamości.
4. Posiadacz odpadów prowadzący punkt zbierania odpadów metali jest obowiązany odmówić przyjęcia odpadów metali w przypadku, gdy osoba przekazująca te odpady odmawia okazania dokumentu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2.
5. Posiadacz odpadów prowadzący punkt zbierania odpadów metali jest obowiązany przechowywać wypełnione formularze przez okres 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym je sporządzono.
6. Posiadacz odpadów prowadzący punkt zbierania odpadów metali jest obowiązany przedstawić przechowywane formularze na żądanie organów przeprowadzających kontrolę, Policji, straży miejskiej i służb ochrony kolei.
7. Przepisy ust. 1–6 nie dotyczą metalowych odpadów opakowaniowych po produktach żywnościowych.
8. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza, o którym mowa w ust. 1, kierując się potrzebą ujednoczenia tego dokumentu, zapewnienia właściwej kontroli obrotu odpadami metali oraz zapobiegania kradzieży i dewastacji w szczególności urządzeń telekomunikacyjnych, elektroenergetycznych, kolejowych i wodno-kanalizacyjnych.

Rozdział 6

Termiczne przekształcanie odpadów

Art. 44.

1. Termiczne przekształcanie odpadów może być prowadzone w spalarniach odpadów lub we współspalarniach odpadów.
2. Spalarnie odpadów oraz współspalarnie odpadów powinny być projektowane, budowane, wyposażane i użytkowane w sposób zapewniający osiągnięcie poziomu termicznego przekształcania, przy którym ilość i szkodliwość dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska odpadów i innych emisji powstających wskutek termicznego przekształcania odpadów będzie jak najmniejsza.
3. (uchylony).
4. (uchylony).
5. (uchylony).
6. Termiczne przekształcanie odpadów komunalnych i odpadów niebezpiecznych stanowi proces unieszkodliwiania D10, wymieniony w załączniku nr 6 do ustawy, z wyjątkiem termicznego przekształcania odpadów opakowaniowych oraz odpadów, o których mowa w art. 49a ust. 1 i 3, o ile wytworzona energia jest wykorzystywana poza procesem termicznego przekształcania odpadów.
7. Termiczne przekształcanie odpadów opakowaniowych, odpadów, o których mowa w art. 49a ust. 1 i 3, oraz odpadów innych niż odpady komunalne i odpady niebezpieczne stanowi proces odzysku R1, wymieniony w załączniku nr 5 do ustawy, o ile wytworzona energia jest wykorzystywana poza procesem termicznego przekształcania odpadów.

8. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki, kierując się:
- 1) potrzebą osiągnięcia wymaganych docelowych, procentowych udziałów energii ze źródeł odnawialnych w zużyciu w kraju energii elektrycznej brutto,
  - 2) oceną i prognozą możliwości realizowania celów krajowych oraz ograniczeń systemowych wytworzenia energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki techniczne kwalifikowania części energii odzyskanej z termicznego przekształcania odpadów komunalnych jako energii z odnawialnego źródła energii.
9. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 8, określi przede wszystkim:
- 1) rodzaje frakcji zawartych w odpadach komunalnych, które przekształcane termicznie w spalarni odpadów mogą być uznane jako biodegradowalne frakcje w sensie definicji biomasy, zapisanej w dyrektywie z dnia 27 września 2001 r. nr 2001/77/WE i w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.¹³⁾);
  - 2) techniczne i organizacyjne warunki wiarygodnego dokumentowania ilościowego i energetycznego udziału biodegradowalnych frakcji zawartych w odpadach komunalnych podlegających termicznemu przekształcaniu w spalarniach odpadów i zaliczonych jako źródło odnawialne w bilansie energetycznym odzysku energii w spalarni odpadów.

Art. 45.

1. Zarządzający spalarnią odpadów lub współspalarnią odpadów jest obowiązany, w czasie przyjmowania i termicznego przekształcania odpadów, do podejmowania niezbędnych środków ostrożności mających na celu zapobieżenie lub ograniczenie negatywnych skutków dla środowiska, w szczególności w odniesieniu do zanieczyszczeń powietrza, gleby, wód powierzchniowych i gruntowych oraz zapachów i hałasu, a także bezpośredniego zagrożenia zdrowia ludzi, oraz przestrzegania wymagań w zakresie termicznego przekształcania odpadów wynikających z przepisów wydanych na podstawie art. 47.
- 1a. Zarządzający spalarnią odpadów lub współspalarnią odpadów, przyjmując odpady do ich termicznego przekształcenia, jest obowiązany również do:
- 1) ustalenia masy odpadów;
  - 2) sprawdzenia zgodności przyjmowanych odpadów z danymi zawartymi w karcie przekazania odpadu.
- 1b. Zarządzający spalarnią odpadów lub współspalarnią odpadów, przyjmując odpady niebezpieczne do ich termicznego przekształcenia, jest obowiązany również do:
- 1) zapoznania się z przekazywanym przez posiadacza odpadów opisem odpadów, który powinien obejmować:
    - a) fizyczny i chemiczny skład odpadów niebezpiecznych oraz informacje niezbędne do dokonania oceny przydatności tych odpadów do procesu termicznego przekształcenia,

---

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 164, poz. 708, Nr 158, poz. 1123 i Nr 170, poz. 1217, z 2007 r. Nr 21, poz. 124, Nr 52, poz. 343, Nr 115, poz. 790 i Nr 130, poz. 905, z 2008 r. Nr 180, poz. 1112 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 69, poz. 586, Nr 165, poz. 1316 i Nr 215, poz. 1664 oraz z 2010 r. Nr 21, poz. 104 i Nr 81, poz. 830.

- b) właściwości odpadów,
  - c) wskazanie substancji, z którymi te odpady nie mogą być łączone w celu ich łącznego termicznego przekształcenia,
  - d) niezbędne środki ostrożności związane z postępowaniem z tymi odpadami;
- 2) pobrania próbek, przed rozładowaniem odpadów, w celu zweryfikowania zgodności fizycznego i chemicznego składu oraz właściwości odpadów z opisem, o którym mowa w pkt 1; wymóg ten nie dotyczy odpadów medycznych i odpadów weterynaryjnych;
  - 3) przechowywania próbek przez okres co najmniej jednego miesiąca po termicznym przekształceniu tych odpadów.
2. Zarządzający spalarnią odpadów lub współspalarnią odpadów, termicznie przetwarzając odpady niebezpieczne, jest obowiązany do:
- 1) badania fizycznych i chemicznych właściwości odpadów powstałych w wyniku termicznego przekształcania odpadów, w tym w szczególności rozpuszczalnych frakcji metali ciężkich;
  - 2) transportu i magazynowania odpadów w postaci pylistej, powstałych w wyniku termicznego przekształcania odpadów, w zamkniętych pojemnikach;
  - 3) określenia bezpiecznej trasy przejazdu odpadów powstałych w wyniku termicznego przekształcania odpadów, jeżeli odpadów tych nie udało się poddać odzyskowi lub unieszkodliwić w miejscu ich powstania.
3. Przepis ust. 1b nie ma zastosowania w przypadku wytwórców odpadów, którzy termicznie przetwarzają wyłącznie własne odpady w miejscu ich powstania, pod warunkiem dotrzymywania wymagań dla spalarni odpadów lub współspalarni odpadów.
4. (uchylony).

Art. 46. (uchylony).

Art. 47.

Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, kierując się właściwościami odpadów, określi, w drodze rozporządzenia, wymagania dotyczące prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów, z wyjątkiem odpadów medycznych i weterynaryjnych, oraz sposoby postępowania z odpadami powstałymi w wyniku termicznego przekształcania odpadów.

Art. 48.

1. W razie niedopełnienia przez zarządzającego spalarnią odpadów lub współspalarnią odpadów obowiązków, o których mowa w art. 44, w art. 45 lub w art. 47, wojewódzki inspektor ochrony środowiska, kierując się stopniem niewykonania obowiązków oraz zagrożeniem dla środowiska lub dla zdrowia lub życia ludzi, może wydać decyzję o wstrzymaniu działalności w zakresie termicznego przekształcania odpadów.
2. W przypadkach określonych w ust. 1, na wniosek zarządzającego spalarnią odpadów lub współspalarnią odpadów, wojewódzki inspektor ochrony środowiska, kierując się stopniem niewykonania obowiązków oraz zagrożeniem dla środowiska lub dla zdrowia lub życia ludzi, może, w drodze decyzji, ustalić termin do

- usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Ustalony termin nie może być dłuższy niż rok od dnia doręczenia decyzji.
3. W razie nieusunięcia nieprawidłowości w ustalonym terminie, wojewódzki inspektor ochrony środowiska wstrzyma, w drodze decyzji, działalność w zakresie termicznego przekształcania odpadów.
  4. W decyzjach, o których mowa w ust. 1 i 3, określa się termin wstrzymania działalności, uwzględniając potrzebę bezpiecznego dla środowiska jej zakończenia. Termin wstrzymania działalności nie może być dłuższy niż rok od dnia doręczenia decyzji.
  5. Postępowanie w sprawie wydania decyzji o wstrzymaniu działalności wszczyna się z urzędu.
  6. Decyzjom, o których mowa w ust. 1–3, wojewódzki inspektor ochrony środowiska może nadać rygor natychmiastowej wykonalności.
  7. Wstrzymanie działalności nie powoduje wygaśnięcia obowiązku usunięcia skutków prowadzonej działalności na koszt prowadzącego działalność w zakresie termicznego przekształcania odpadów.
  8. Po stwierdzeniu, że ustały przyczyny wstrzymania działalności, wojewódzki inspektor ochrony środowiska, na wniosek zainteresowanego, wyraża, w drodze decyzji, zgodę na podjęcie wstrzymanej działalności.
  9. Kopie wydanych decyzji, o których mowa w ust. 1–3 i 8, wojewódzki inspektor ochrony środowiska przekazuje właściwemu organowi, o którym mowa w art. 26 ust. 3, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna.
  10. W przypadku gdy organem właściwym, o którym mowa w art. 26 ust. 3, jest regionalny dyrektor ochrony środowiska lub starosta, kopie wydanych decyzji, o których mowa w ust. 1–3 i 8, wojewódzki inspektor ochrony środowiska przekazuje dodatkowo właściwemu marszałkowi województwa.

Art. 49.

1. Właściciel lub inny władający spalarnią odpadów lub współspalarnią odpadów jest obowiązany zatrudnić kierownika spalarni odpadów lub współspalarni odpadów posiadającego świadectwo stwierdzające kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami.
  - 1a. Kierownikiem spalarni odpadów lub współspalarni odpadów może być wyłącznie osoba, która posiada świadectwo stwierdzające kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami.
  2. Świadectwo stwierdzające kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami wydaje marszałek województwa, po złożeniu przez zainteresowanego egzaminu w zakresie gospodarowania odpadami z wynikiem pozytywnym.
  3. Egzamin, o którym mowa w ust. 2, przeprowadza się na wniosek zainteresowanego, zawierający imię i nazwisko, datę i miejsce urodzenia oraz miejsce zamieszkania wnioskodawcy. Do wniosku dołącza się kopię dokumentu potwierdzającego posiadane wykształcenie albo zaświadczenie o praktyce zawodowej oraz dowód uiszczenia opłaty związanej z przeprowadzeniem egzaminu.
  4. Egzamin, o którym mowa w ust. 2, przeprowadza komisja egzaminacyjna powołana przez marszałka województwa.
  5. Koszty związane z przeprowadzeniem egzaminu oraz wydaniem świadectwa ponosi zainteresowany.

6. W razie uzyskania negatywnego wyniku egzaminu zainteresowany może wystąpić z wnioskiem o wyznaczenie terminu ponownego egzaminu, który może być przeprowadzony najwcześniej po upływie 6 miesięcy od dnia pierwszego egzaminu.
7. (uchylony).
8. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się potrzebą zapewnienia prawidłowego unieszkodliwiania odpadów oraz potrzebami ochrony środowiska, określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) tryb powoływania komisji egzaminacyjnej oraz jej skład;
  - 2) zakres wiadomości podlegających sprawdzeniu;
  - 3) tryb przeprowadzania egzaminu;
  - 4) wysokość opłat związanych z przeprowadzeniem egzaminu i wydaniem świadectwa stwierdzającego kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami oraz sposób ich uiszczania;
  - 5) wysokość wynagrodzenia członków komisji egzaminacyjnej;
  - 6) wzór świadectwa stwierdzającego kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami.

Art. 49a.

1. Przepisów rozdziału 6 nie stosuje się do spalarni odpadów oraz współspalarni odpadów termicznie przekształcających wyłącznie następujące odpady:
  - 1) roślinne z rolnictwa i leśnictwa;
  - 2) roślinne z przemysłu przetwórstwa spożywczego, jeżeli odzyskuje się wytwarzaną energię cieplną;
  - 3) włókniste, roślinne z procesu produkcji pierwotnej masy celulozowej i z procesu produkcji papieru z masy, jeżeli odpady te są spalane w miejscu produkcji, a wytwarzana energia cieplna jest odzyskiwana;
  - 4) korka;
  - 5) drewna, z wyjątkiem drewna zanieczyszczonego impregnatami i powłokami ochronnymi, które mogą zawierać związki chlorowcoorganiczne lub metale ciężkie, w skład których wchodzi w szczególności odpady drewna pochodzącego z budowy, remontów i rozbiórki obiektów budowlanych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**) oraz infrastruktury drogowej;
  - 6) (uchylony).
2. Przepisów rozdziału 6 nie stosuje się również do eksperymentalnych instalacji wykorzystywanych do badań, rozwoju i testowania prowadzonych w celu poprawy procesu spalania, w których jest przetwarzane mniej niż 50 Mg odpadów rocznie, pod warunkiem że instalacje te są eksploatowane w okresie nie dłuższym niż rok.
3. Wymagania dotyczące termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych nie mają zastosowania w odniesieniu do następujących odpadów niebezpiecznych:
  - 1) ciekłych odpadów palnych, w tym olejów odpadowych spełniających łącznie następujące warunki:
    - a) zawartość PCB i pentachlorofenolu (PCP) nie przekracza wartości, które powodowałyby, że odpady te są niebezpieczne,
    - b) odpady te nie stanowią odpadów niebezpiecznych ze względu na zawartość innych składników wymienionych w załączniku nr 3 do ustawy,

- c) ich wartość kaloryczna netto wynosi co najmniej 30 MJ (megadżuli) na kilogram;
- 2) ciekłych odpadów palnych, które nie powodują w gazach odlotowych powstających bezpośrednio z ich spalania innych emisji niż emisje powstające w wyniku spalania oleju napędowego, o których mowa w art. 169 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

Rozdział 7

Składowanie i magazynowanie odpadów

Art. 50.

1. Wyróżnia się następujące typy składowisk odpadów: składowisko odpadów niebezpiecznych, składowisko odpadów obojętnych, składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.
- 1a. Składowanie odpadów na składowiskach podziemnych regulują przepisy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze.
2. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów, uwzględniając zjawiska przyrodnicze i uwarunkowania geologiczne oraz systemy kontroli.

Art. 51.

1. Organ właściwy do wydania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dla składowiska odpadów może uzależnić wydanie tej decyzji od przedstawienia przez inwestora ekspertyzy co do możliwości odzysku lub unieszkodliwienia odpadów w inny sposób niż przez składowanie.
2. Wyznaczenie składowiska odpadów w pobliżu lotnisk wymaga zgody organów administracji lotniczej.
3. Wyznaczenie składowiska odpadów w pobliżu obiektów zabytkowych lub na terenie występowania istniejących stanowisk archeologicznych wymaga zgody wojewódzkiego konserwatora zabytków.
4. Wyznaczenie składowiska odpadów w obszarze pasa nadbrzeżnego oraz morskich portów i przystani wymaga zgody dyrektora urzędu morskiego.
5. Organ właściwy do wydania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dla składowiska odpadów odmówi wydania takiej decyzji w przypadku braku zgody wymaganej w ust. 2–4 lub jeżeli istnieje uzasadniona technicznie, ekologicznie lub ekonomicznie możliwość odzysku lub unieszkodliwiania odpadów bez budowy składowiska odpadów.
6. (uchylony).
7. Do ustanowienia zabezpieczenia roszczeń, zwrotu ustanowionego zabezpieczenia oraz orzeczenia o przeznaczeniu zabezpieczenia na usunięcie negatywnych skutków w środowisku stosuje się odpowiednio art. 187 ust. 2–4 oraz art. 198 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

Art. 52.

1. Wniosek o wydanie pozwolenia na budowę składowiska odpadów powinien dodatkowo zawierać:

- 1) imię i nazwisko oraz adres zamieszkania lub nazwę i adres siedziby wnioskodawcy oraz zarządzającego składowiskiem odpadów, jeżeli są to różne podmioty, oraz adres składowiska odpadów;
  - 2) rodzaje odpadów przewidziane do składowania na danym składowisku odpadów;
  - 3) przewidywaną roczną i całkowitą ilość składowanych odpadów oraz pojemność składowiska odpadów;
  - 4) opis terenu składowiska odpadów, a w szczególności jego charakterystykę geologiczną i hydrogeologiczną;
  - 5) opis sposobu zapobiegania zanieczyszczeniu środowiska lub ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko;
  - 6) plan dotyczący eksploatacji, zarządzania i monitorowania składowiska odpadów;
  - 7) plan dotyczący zamknięcia składowiska odpadów oraz działań poeksploatacyjnych;
  - 8) sposoby zapobiegania awariom i sposoby postępowania w przypadku ich wystąpienia;
  - 9) kwalifikacje planowanego do zatrudnienia personelu;
  - 10) proponowaną wysokość i formę zabezpieczenia roszczeń.
2. Organ właściwy do wydania pozwolenia na budowę składowiska odpadów określa w nim wymagania zapewniające ochronę życia i zdrowia ludzi, ochronę środowiska oraz ochronę uzasadnionych interesów osób trzecich.
3. Wymagania, o których mowa w ust. 2, dotyczą:
- 1) typu składowiska odpadów;
  - 2) warunków technicznych składowiska odpadów;
  - 3) rodzaju odpadów dopuszczonych do składowania na składowisku odpadów;
  - 4) rodzaju odpadów niebezpiecznych dopuszczonych do składowania na wydzielonej części składowiska odpadów innych niż niebezpieczne, jeżeli część tego składowiska wydzielono do składowania odpadów niebezpiecznych;
  - 5) rocznej i ogólnej ilości odpadów dopuszczonych do składowania;
  - 6) sposobu eksploatacji składowiska;
  - 7) docelowej rzędnej (maksymalnej wysokości) składowania;
  - 8) sposobu gromadzenia, oczyszczania i odprowadzania odcieków;
  - 9) sposobu gromadzenia, oczyszczania i wykorzystywania lub unieszkodliwiania gazu składowiskowego;
  - 10) sposobu, częstotliwości i czasu monitorowania składowiska odpadów;
  - 11) sposobu postępowania w przypadku wystąpienia awarii;
  - 12) określenia technicznego sposobu zamknięcia składowiska odpadów;
  - 13) kierunku rekultywacji;
  - 14) obowiązku uzyskania pozwolenia na użytkowanie składowiska odpadów;
  - 15) określenia wysokości i formy zabezpieczenia roszczeń.
4. Organ właściwy do wydania pozwolenia na budowę składowiska odpadów odmawia wydania pozwolenia na budowę składowiska odpadów, jeżeli budowa składowiska odpadów nie jest określona w wojewódzkim planie gospodarki odpadami.

Art. 53.

1. Pozwolenie na użytkowanie składowiska odpadów może być wydane po zatwierdzeniu instrukcji eksploatacji składowiska odpadów oraz po przeprowadzeniu kontroli przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.
2. Wniosek o zatwierdzenie instrukcji eksploatacji składowiska odpadów powinien zawierać:
  - 1) imię i nazwisko oraz adres zamieszkania lub nazwę i adres siedziby wnioskodawcy oraz zarządzającego składowiskiem odpadów, jeżeli są to różne podmioty, oraz adres składowiska odpadów;
  - 2) określenie typu składowiska odpadów;
  - 3) określenie, czy na tym składowisku, jeżeli nie jest to składowisko odpadów niebezpiecznych, zostały wydzielone części, na których mają być składowane określone rodzaje odpadów niebezpiecznych;
  - 4) rodzaje odpadów przeznaczonych do składowania na tym składowisku;
  - 5) wskazanie kwalifikacji kierownika i pracowników składowiska odpadów;
  - 6) wyszczególnienie urządzeń technicznych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania składowiska odpadów (np. kompaktor, spychacz, waga, brodzik dezynfekcyjny, środki transportu);
  - 7) wyszczególnienie aparatury kontrolno-pomiarowej wraz ze schematem rozmieszczenia punktów pomiarowych;
  - 8) określenie sposobu składowania poszczególnych rodzajów odpadów;
  - 9) określenie rodzaju i grubości stosowanej warstwy izolacyjnej;
  - 10) określenie godzin otwarcia składowiska odpadów;
  - 11) określenie sposobu zabezpieczenia składowiska odpadów przed dostępem osób nieuprawnionych;
  - 12) określenie procedury przyjęcia odpadów na składowisko odpadów;
  - 13) określenie sposobów i częstotliwości prowadzonych badań;
  - 14) określenie sposobu prowadzenia dokumentacji dotyczącej eksploatacji składowiska odpadów;
  - 15) określenie planu awaryjnego, w szczególności na wypadek wykrycia zmian w jakości wód gruntowych z powodu emisji substancji ze składowiska odpadów.
3. Instrukcję eksploatacji składowiska odpadów zatwierdza, w drodze decyzji:
  - 1) regionalny dyrektor ochrony środowiska – dla przedsięwzięć i zdarzeń na terenach zamkniętych;
  - 2) marszałek województwa – dla przedsięwzięć lub instalacji, o których mowa w art. 378 ust. 2a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
  - 3) starosta – dla pozostałych przedsięwzięć.
4. W decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska odpadów określa się:
  - 1) typ składowiska odpadów;
  - 2) w razie potrzeby wydzielone części składowiska odpadów innych niż niebezpieczne, na których mogą być składowane określone rodzaje odpadów niebezpiecznych;
  - 3) rodzaje odpadów dopuszczonych do składowania na tym składowisku odpadów;

- 4) urządzenia techniczne niezbędne do prawidłowego funkcjonowania składowiska;
  - 5) aparaturę kontrolno-pomiarową wraz ze schematem rozmieszczenia punktów pomiarowych;
  - 6) sposoby składowania poszczególnych rodzajów odpadów;
  - 7) rodzaj i grubość stosowanej warstwy izolacyjnej;
  - 8) godziny otwarcia składowiska odpadów;
  - 9) sposób zabezpieczenia składowiska odpadów przed dostępem osób nieuprawnionych;
  - 10) procedury przyjęcia odpadów na składowisko odpadów;
  - 11) sposoby i częstotliwość prowadzenia badań;
  - 12) sposób prowadzenia dokumentacji dotyczącej eksploatacji składowiska odpadów;
  - 13) dodatkowe wymagania związane ze specyfiką składowania odpadów;
  - 14) plan awaryjny, w szczególności na wypadek wykrycia zmian w jakości wód gruntowych w zakresie emisji substancji ze składowiska odpadów.
5. Organ, o którym mowa w ust. 3, odmówi, w drodze decyzji, zatwierdzenia instrukcji eksploatacji składowiska odpadów, jeżeli:
- 1) kierownik składowiska odpadów nie posiada świadectwa stwierdzającego kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami;
  - 2) instrukcja zawiera ustalenia sprzeczne z wymaganiami sanitarnymi, bezpieczeństwa i higieny pracy, przeciwpożarowymi, a także wymaganiami ochrony środowiska;
  - 3) sposób eksploatacji jest sprzeczny z założeniami przyjętymi w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu lub o pozwoleniu na budowę;
  - 4) sposób eksploatacji mógłby powodować zagrożenia dla zdrowia, życia ludzi lub dla środowiska.
6. Organ właściwy do zatwierdzenia instrukcji eksploatacji składowiska odpadów jest obowiązany, za zgodą strony, na rzecz której decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji składowiska odpadów została wydana, do przeniesienia tej decyzji na rzecz innej osoby, jeżeli wyrazi ona zgodę na przyjęcie wszystkich warunków zawartych w tej decyzji.

Art. 54.

1. Zamknięcie składowiska odpadów lub jego wydzielonej części wymaga zgody właściwego organu.
2. Zgodę na zamknięcie składowiska odpadów lub jego wydzielonej części wydaje, na wniosek zarządzającego składowiskiem odpadów, w drodze decyzji, właściwy organ, którym jest:
  - 1) regionalny dyrektor ochrony środowiska – dla przedsięwzięć i zdarzeń na terenach zamkniętych;
  - 2) marszałek województwa – dla przedsięwzięć i zdarzeń, o których mowa w art. 378 ust. 2a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
  - 3) starosta – dla pozostałych przedsięwzięć.
3. Przed wydaniem zgody, o której mowa w ust. 2, przeprowadzana jest kontrola składowiska odpadów, na wniosek właściwego organu, przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska z udziałem przedstawiciela tego organu.

4. Przeprowadzenie kontroli składowiska odpadów, o której mowa w ust. 3, nie jest wymagane, jeżeli potrzeba zamknięcia składowiska odpadów wynika z zarządzenia pokontrolnego wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.
5. Jeżeli techniczne zamknięcie składowiska odpadów lub jego rekultywacja odbywa się z wykorzystaniem odpadów, to organem właściwym do wydania zezwolenia na odzysk jest organ, który udzielił zgody na zamknięcie tego składowiska.
6. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, powinien zawierać:
  - 1) określenie technicznego sposobu zamknięcia składowiska odpadów lub jego wydzielonej części;
  - 2) datę zaprzestania przyjmowania odpadów do składowania na składowisku odpadów;
  - 3) harmonogram działań związanych z rekultywacją składowiska odpadów.
7. Zgoda na zamknięcie składowiska odpadów lub jego wydzielonej części powinna określać:
  - 1) techniczny sposób zamknięcia składowiska odpadów lub jego wydzielonej części;
  - 2) datę zaprzestania przyjmowania odpadów do składowania na składowisku odpadów, która stanowi datę zamknięcia składowiska;
  - 3) harmonogram działań związanych z rekultywacją składowiska odpadów;
  - 4) sposób sprawowania nadzoru nad zrekultywowanym składowiskiem odpadów, w tym monitoringu, oraz warunki wykonania tego obowiązku.
8. Data zaprzestania przyjmowania odpadów do składowania na składowisku odpadów, o której mowa w ust. 6 i 7, nie może być późniejsza niż 3 miesiące od dnia doręczenia decyzji o zgodzie na zamknięcie składowiska odpadów.
9. Podmiot zainteresowany przejęciem wszystkich warunków wynikających z decyzji o zgodzie na zamknięcie składowiska odpadów może złożyć wniosek o przeniesienie na niego praw i obowiązków wynikających z tej decyzji.
10. Przeniesienie praw i obowiązków jest możliwe tylko wtedy, gdy podmiot, o którym mowa w ust. 9, daje rękojmię prawidłowego wykonania tych obowiązków przez wykazanie posiadania odpowiednich kwalifikacji oraz środków technicznych i organizacyjnych gwarantujących wykonanie technicznego zamknięcia składowiska odpadów, wykonanie, zgodnie z harmonogramem, działań związanych z rekultywacją składowiska odpadów oraz sprawowanie nadzoru, w tym monitoringu, nad tym składowiskiem, zgodnego z decyzją, o której mowa w ust. 2.
11. Przeniesienie lub odmowa przeniesienia praw i obowiązków następuje w drodze decyzji.
12. Podmiot, o którym mowa w ust. 9, przejmuje wszystkie obowiązki wynikające z decyzji o zgodzie na zamknięcie składowiska odpadów.
13. W decyzji przenoszącej prawa i obowiązki określa się obowiązek ustanowienia zabezpieczenia roszczeń. Przepis art. 35 ust. 2 stosuje się odpowiednio.
14. Decyzja, o której mowa w ust. 11:
  - 1) wywołuje skutki prawne po uzyskaniu tytułu prawnego do składowiska odpadów lub jego wydzielonej części;
  - 2) wygasa po upływie roku od dnia jej doręczenia, jeżeli wnioskodawca nie uzyskał tytułu prawnego do składowiska lub jego wydzielonej części.
15. Zarządzający składowiskiem, po wykonaniu obowiązków określonych w decyzji o zgodzie na zamknięcie składowiska, może złożyć wniosek o zwrot ustanowionego zabezpieczenia roszczeń. Przepis art. 35 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 54a.

1. Odpady składowane na składowisku odpadów mogą być z niego wydobyte.
2. Wydobycie odpadów ze składowiska odpadów wymaga uzyskania pozwolenia na wytwarzanie odpadów.
- 2a. Pozwolenie, o którym mowa w ust. 2, wydaje się po sporządzeniu przez zainteresowanego wydobyciem odpadów ekspertyzy, która w szczególności obejmuje:
  - 1) szacunkową ilość odpadów przewidzianych do wydobycia;
  - 2) techniczny sposób wydobywania odpadów;
  - 3) sposoby zapobiegania negatywnemu oddziaływaniu wydobywania odpadów na zdrowie lub życie ludzi oraz na środowisko;
  - 4) opis oddziaływania planowanego wydobycia odpadów na środowisko;
  - 5) opis technicznego zabezpieczenia miejsca po wydobyciu odpadów, a w przypadkach zamkniętych składowisk lub ich części – także działań rekultywacyjnych.
- 2b. W pozwoleniu, o którym mowa w ust. 2, należy uwzględnić:
  - 1) ilość odpadów dopuszczonych do wydobycia;
  - 2) techniczny sposób wydobywania odpadów;
  - 3) sposoby zapobiegania negatywnemu oddziaływaniu wydobywania odpadów na zdrowie lub życie ludzi oraz na środowisko;
  - 4) opis technicznego zabezpieczenia miejsca po wydobyciu odpadów, a w przypadku zamkniętych składowisk lub ich części – także działań rekultywacyjnych.
3. Przepisy ust. 1 i 2 dotyczą również wydobywania odpadów ze zwałowisk odpadów, dla których nie było wymagane uzyskanie decyzji lokalizacyjnych lub decyzji o pozwoleniu na budowę.

Art. 54b.

1. W przypadku gdy:
  - 1) składowisko odpadów lub jego wydzielona część nie spełniają wymogów technicznych lub formalnych określonych przepisami prawa lub
  - 2) w wyniku przeprowadzonej kontroli wojewódzki inspektor ochrony środowiska stwierdzi, że na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na którym składowane są odpady komunalne, co najmniej od roku nie są przyjmowane odpady, lub
  - 3) określona w decyzjach administracyjnych pojemność składowiska odpadów została zapelniona– a zarządzający składowiskiem nie wystąpił z wnioskiem o zgodę na zamknięcie składowiska odpadów lub jego wydzielonej części – właściwy organ ze względu na lokalizację składowiska, wykonuje ekspertyzę.
2. Właściwym organem, o którym mowa w ust. 1, jest:
  - 1) regionalny dyrektor ochrony środowiska – dla przedsięwzięć lub zdarzeń na terenach zamkniętych;
  - 2) marszałek województwa – dla pozostałych przedsięwzięć.
3. Ekspertyza, o której mowa w ust. 1, określa w szczególności:
  - 1) techniczny sposób zamknięcia składowiska odpadów lub jego wydzielonej części;

- 2) harmonogram działań związanych z rekultywacją składowiska odpadów;
- 3) sposób sprawowania nadzoru nad zrekultywowanym składowiskiem odpadów, w tym monitoringu, oraz warunki wykonania tego obowiązku.

Art. 54c.

1. Właściwy organ, o którym mowa w art. 54b ust. 2, na podstawie ekspertyzy, o której mowa w art. 54b ust. 1, wydaje decyzję o zamknięciu składowiska odpadów:
  - 1) zarządzającemu składowiskiem odpadów albo
  - 2) władającemu powierzchnią ziemi, jeżeli zarządzający składowiskiem odpadów nie może zostać zidentyfikowany lub nie można wszcząć wobec niego postępowania egzekucyjnego, lub egzekucja okazała się bezskuteczna, albo
  - 3) wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta, właściwemu ze względu na lokalizację składowiska, jeżeli ani zarządzający składowiskiem odpadów ani władający powierzchnią ziemi nie mogą zostać zidentyfikowani lub nie można wszcząć wobec nich postępowania egzekucyjnego, lub egzekucja okazała się bezskuteczna.
2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, powinna określać:
  - 1) techniczny sposób zamknięcia składowiska odpadów lub jego wydzielonej części;
  - 2) datę zaprzestania przyjmowania odpadów do składowania na składowisku odpadów;
  - 3) harmonogram działań związanych z rekultywacją składowiska odpadów;
  - 4) sposób sprawowania nadzoru nad zrekultywowanym składowiskiem odpadów, w tym monitoring, oraz warunki wykonania tego obowiązku.
3. Decyzję, o której mowa w ust. 1, właściwy organ, o którym mowa w art. 54b ust. 2, wydaje nie później niż w terminie miesiąca od dnia wykonania ekspertyzy, o której mowa w art. 54b ust. 1.
4. Zarządzający składowiskiem, po wykonaniu obowiązków określonych w decyzji o zgodzie na zamknięcie składowiska, może złożyć wniosek o zwrot ustanowionego zabezpieczenia roszczeń. Przepis art. 35 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 54d.

1. Koszty sporządzenia ekspertyzy, o której mowa w art. 54b ust. 1, obciążają zarządzającego składowiskiem odpadów.
2. Na pokrycie kosztów związanych z zamknięciem składowiska odpadów, o których mowa w art. 54b ust. 1, oraz w przypadkach, o których mowa w art. 54c ust. 1 pkt 2 i 3, mogą być przeznaczone środki finansowe z ustanowionego zabezpieczenia roszczeń.

Art. 54e.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska przechowuje dane dotyczące rozmieszczenia eksploatowanych i zamkniętych składowisk odpadów, w tym składowisk odpadów zawierających azbest lub wydzielonych części na terenie innych składowisk odpadów, przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest.

Art. 55.

1. Zakazuje się składowania odpadów:

- 1) występujących w postaci ciekłej, w tym odpadów zawierających wodę w ilości powyżej 95 % masy całkowitej, z wyłączeniem szlamów;
  - 2) o właściwościach wybuchowych, żrących, utleniających, wysoce łatwopalnych lub łatwopalnych;
  - 3) zakaźnych medycznych i zakaźnych weterynaryjnych;
  - 4) powstających w wyniku prac naukowo-badawczych, rozwojowych lub działalności dydaktycznej, które nie są zidentyfikowane lub są nowe i których oddziaływanie na środowisko jest nieznane;
  - 5) opon i ich części, z wyłączeniem opon rowerowych i opon o średnicy zewnętrznej większej niż 1400 mm;
  - 6) w śródlądowych wodach powierzchniowych i podziemnych;
  - 7) w polskich obszarach morskich;
  - 7a) palnych selektywnie zebranych;
  - <7b) ulegających biodegradacji selektywnie zebranych;>**
  - 8) w przypadkach określonych w przepisach odrębnych.
2. Zakazuje się rozcieńczania lub sporządzania mieszanin odpadów ze sobą lub z innymi substancjami lub przedmiotami w celu spełnienia kryteriów dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów.
3. Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, kierując się właściwościami odpadów oraz potrzebą zapewnienia właściwego postępowania z odpadami na składowisku odpadów, może określić, w drodze rozporządzenia, kryteria oraz procedury dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu.
- 3a. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, minister właściwy do spraw gospodarki może określić kryteria oraz procedury dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, uwzględniając zawartość w odpadach substancji organicznych oraz rodzaje odpadów, których to dotyczy.
4. Odpady powinny być składowane w sposób selektywny. Dopuszcza się składowanie określonych rodzajów odpadów w sposób nieselektywny (mieszanie), jeżeli w wyniku takiego składowania nie nastąpi zwiększenie negatywnego oddziaływania tych odpadów na środowisko.
5. Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, kierując się właściwościami odpadów, może określić, w drodze rozporządzenia, rodzaje odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny.

Dodany pkt 7b w ust. 1 w art. 55 wchodzi w życie z dn. 1.01.2013 r. (Dz. U. z 2010 r. Nr 28, poz. 145)

Art. 56.

1. Odpady przed umieszczeniem na składowisku odpadów powinny być poddane procesowi przekształcenia fizycznego, chemicznego lub biologicznego oraz segregacji, w celu ograniczenia zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub dla środowiska lub też ograniczenia ilości lub objętości składowanych odpadów.
2. Obowiązki określone w ust. 1 nie dotyczą odpadów obojętnych oraz odpadów, w stosunku do których proces przekształcenia fizycznego, chemicznego lub biologicznego nie spowoduje ograniczenia zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub dla środowiska ani ograniczenia ilości lub objętości składowanych odpadów.

Art. 57.

1. Na składowisku odpadów niebezpiecznych nie mogą być składowane odpady inne niż niebezpieczne.
2. Stałe odpady niebezpieczne mogą być składowane na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.
3. Wydzielone części składowisk odpadów, o których mowa w ust. 2, powinny spełniać wymagania dotyczące lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, określone dla składowisk odpadów niebezpiecznych.
4. Na wydzielonych częściach składowisk, o których mowa w ust. 2, nie mogą być składowane odpady inne niż niebezpieczne.

Art. 57a.

1. Na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne mogą być składowane odpady:
  - 1) komunalne;
  - 2) inne niż odpady niebezpieczne i obojętne;
  - 3) stałe odpady niebezpieczne lub odpady powstałe w wyniku przekształcenia odpadów niebezpiecznych, spełniające kryteria dopuszczania tych odpadów do składowania na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne określone na podstawie art. 55 ust. 3.
2. Odpady, o których mowa w ust. 1 pkt 3, nie mogą być składowane na kwaterach przeznaczonych dla odpadów innych niż odpady niebezpieczne, które ulegają biodegradacji.

Art. 58.

Na składowiskach odpadów obojętnych mogą być składowane tylko odpady obojętne.

Art. 59.

1. Zarządzający składowiskiem odpadów jest obowiązany:
  - 1) ustalić ilość odpadów przed ich przyjęciem na składowisko;
  - 2) sprawdzić zgodność przyjmowanych odpadów z danymi zawartymi w karcie przekazania odpadu;
  - 3) zapewnić selektywne składowanie odpadów, mając na uwadze uniknięcie szkodliwych dla środowiska reakcji pomiędzy składnikami tych odpadów, możliwość dalszego ich wykorzystania oraz rekultywację i ponowne zagospodarowanie terenu składowiska odpadów;
  - 4) utrzymywać i eksploatować składowisko odpadów w sposób zapewniający właściwe funkcjonowanie urządzeń technicznych stanowiących wyposażenie składowiska odpadów oraz zachowanie wymagań sanitarnych, bezpieczeństwa i higieny pracy, przeciwpożarowych, a także zasad ochrony środowiska, zgodnie z zatwierdzoną instrukcją eksploatacji składowiska odpadów;
  - 5) odmówić przyjęcia odpadów na składowisko odpadów, których skład jest niezgodny z dokumentami wymaganymi przy obrocie odpadami lub zezwoleniem na składowanie odpadów niebezpiecznych na wydzielonej części innego składowiska odpadów lub zezwoleniem na prowadzenie odzysku lub

- unieszkodliwiania odpadów i zawiadomić o tym niezwłocznie wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska;
- 6) zawiadomić organ, który wydał decyzję o pozwoleniu na użytkowanie składowiska odpadów oraz wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o zakończeniu eksploatacji i wykonaniu prac rekultywacyjnych;
  - 7) monitorować składowisko odpadów przed rozpoczęciem, w trakcie i po zakończeniu eksploatacji składowiska oraz corocznie przysyłać uzyskane wyniki wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska w terminie do końca pierwszego kwartału, po zakończeniu roku kalendarzowego, którego te wyniki dotyczyły;
  - 8) powiadamiać niezwłocznie wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o stwierdzonych zmianach obserwowanych parametrów, wskazujących na możliwość wystąpienia lub powstanie zagrożeń dla środowiska.
2. W przypadku określonym w ust. 1 pkt 8 wojewódzki inspektor ochrony środowiska określi, w drodze decyzji, zakres i harmonogram działań niezbędnych do ustalenia przyczyn zmian obserwowanych parametrów oraz możliwych zagrożeń dla środowiska, a następnie po ich ustaleniu określi, w drodze decyzji, zakres i harmonogram działań niezbędnych do usunięcia przyczyn i skutków stwierdzonych zagrożeń dla środowiska.
  - 2a. Ustalając zakres i harmonogram działań niezbędnych do usunięcia przyczyn i skutków stwierdzonych zagrożeń dla środowiska, wojewódzki inspektor ochrony środowiska w decyzji, o której mowa w ust. 2, uwzględni odpowiednio plan awaryjny, w szczególności na wypadek wykrycia zmian w jakości wód gruntowych, o którym mowa w art. 53 ust. 4 pkt 14.
  3. W razie niedopełnienia przez zarządzającego składowiskiem odpadów obowiązków, o których mowa w ust. 1, wojewódzki inspektor ochrony środowiska może wydać decyzję o wstrzymaniu użytkowania składowiska odpadów.
  4. Decyzję, o której mowa w ust. 3, może wydać również wojewódzki inspektor sanitarny w przypadku stwierdzenia zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi.
  5. W przypadkach określonych w ust. 3 i 4, na wniosek zarządzającego składowiskiem odpadów, odpowiednio wojewódzki inspektor ochrony środowiska lub państwowy wojewódzki inspektor sanitarny, kierując się stopniem niewykonania obowiązków oraz zagrożeniem dla środowiska lub dla zdrowia lub życia ludzi, może ustalić, w drodze decyzji, termin do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Ustalony termin nie może być dłuższy niż rok od dnia doręczenia decyzji.
  - 5a. W razie nieusunięcia nieprawidłowości w ustalonym terminie wojewódzki inspektor ochrony środowiska lub państwowy wojewódzki inspektor sanitarny wstrzyma, w drodze decyzji, użytkowanie składowiska odpadów.
  6. W decyzjach, o których mowa w ust. 3, 4 i 5a, określa się termin wstrzymania użytkowania, uwzględniając potrzebę bezpiecznego dla środowiska oraz dla zdrowia lub życia ludzi jego zakończenia. Termin wstrzymania użytkowania składowiska odpadów nie może być dłuższy niż rok od dnia doręczenia decyzji.
  7. Decyzje, o których mowa w ust. 2, oraz decyzje o wstrzymaniu użytkowania składowiska odpadów wydawane są z urzędu.
  8. Decyzjom, o których mowa w ust. 3, 4 i 5a, wojewódzki inspektor ochrony środowiska lub państwowy wojewódzki inspektor sanitarny, kierując się stopniem niewykonania obowiązków oraz zagrożeniem dla środowiska lub dla zdrowia lub życia ludzi, może nadać rygor natychmiastowej wykonalności.

9. Wstrzymanie użytkowania składowiska odpadów nie powoduje wygaśnięcia obowiązku usunięcia skutków prowadzonego użytkowania na koszt zarządzającego składowiskiem.
10. Po stwierdzeniu, że ustwały przyczyny wstrzymania użytkowania składowiska odpadów, wojewódzki inspektor ochrony środowiska lub państwowy wojewódzki inspektor sanitarny, na wniosek zainteresowanego, wyraża, w drodze decyzji, zgodę na wznowienie użytkowania składowiska.
11. Kopie wydanych decyzji, o których mowa w ust. 3, 4, 5a i 10, wojewódzki inspektor ochrony środowiska lub państwowy wojewódzki inspektor sanitarny przekazuje właściwemu organowi, o którym mowa w art. 53 ust. 3, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna.
12. W przypadku gdy organem właściwym, o którym mowa w art. 53 ust. 3, jest regionalny dyrektor ochrony środowiska lub starosta, kopie wydanych decyzji, o których mowa w ust. 3, 4, 5a i 10, wojewódzki inspektor ochrony środowiska lub państwowy wojewódzki inspektor sanitarny przekazuje dodatkowo właściwemu marszałkowi województwa w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna.
13. Wstrzymanie użytkowania składowiska odpadów na podstawie decyzji, o których mowa w ust. 3, 4 i 5a, na okres dłuższy niż rok skutkuje cofnięciem decyzji na odzysk lub unieszkodliwianie odpadów oraz decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska.

Art. 60.

1. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, kierując się zależnościami między możliwością występowania zagrożeń dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska a lokalizacją i technicznymi parametrami składowiska odpadów, określi, w drodze rozporządzenia, zakres, czas, sposób oraz warunki prowadzenia monitoringu składowisk odpadów.
2. Jeżeli z przeglądu ekologicznego lub dokumentacji hydrogeologicznej wynika brak możliwości monitorowania wód powierzchniowych, podziemnych lub gazu składowiskowego, właściwy organ może określić odrębny zakres prowadzenia monitoringu danego składowiska odpadów, odstępując od wymogów, o których mowa w ust. 1.

Art. 61.

Cena za przyjęcie odpadów do składowania na składowisko odpadów powinna uwzględniać w szczególności koszty budowy, eksploatacji, zamknięcia, rekultywacji, monitorowania i nadzorowania składowiska odpadów.

Art. 62.

Do kierownika składowiska odpadów stosuje się art. 49.

Art. 63.

1. Magazynowanie odpadów może odbywać się na terenie, do którego posiadacz odpadów ma tytuł prawny.
- 1a. W przypadku decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami lub zezwolenia na odzysk lub unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest w urządzeniach przewoźnych, ust. 1 nie stosuje się.

2. Miejsce magazynowania odpadów nie wymaga wyznaczenia w trybie przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym.
3. Odpady przeznaczone do odzysku lub unieszkodliwiania, z wyjątkiem składowania, mogą być magazynowane, jeżeli konieczność magazynowania wynika z procesów technologicznych lub organizacyjnych i nie przekracza terminów uzasadnionych zastosowaniem tych procesów, nie dłużej jednak niż przez okres 3 lat.
4. Odpady przeznaczone do składowania mogą być magazynowane jedynie w celu zebrania odpowiedniej ilości tych odpadów do transportu na składowisko odpadów, nie dłużej jednak niż przez okres 1 roku.
5. Okresy magazynowania odpadów, o których mowa w ust. 3 i 4, liczone są łącznie dla wszystkich kolejnych posiadaczy tych odpadów.
6. Określenie miejsca i sposobu magazynowania odpadów następuje w:
  - 1) pozwoleniu zintegrowanym, o którym mowa w przepisach o ochronie środowiska;
  - 2) pozwoleniu na wytwarzanie odpadów, o którym mowa w art. 17 ust. 2;
  - 3) decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, o której mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1;
  - 4) informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami, o której mowa w art. 17 ust. 1 pkt 2;
  - 5) zezwoleniu na prowadzenie odzysku lub unieszkodliwiania~~niowano zakładki.~~¹⁾ odpadów, o którym mowa w art. 26 ust. 1;
  - 6) zezwoleniu na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów, o którym mowa w art. 28 ust. 1;
  - 7) zgłoszeniu do rejestru, o którym mowa w art. 33 ust. 5.
7. W decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami lub zezwoleniu na odzysk lub unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest w urządzeniach przewoźnych określa się sposób oraz rodzaj magazynowanych odpadów.
8. Zakończenie wykonywania usługi, o której mowa w art. 17 ust. 1a, jest równoznaczne z obowiązkiem zakończenia magazynowania odpadów.

Rozdział 8

(uchylony).

Rozdział 9

Przepisy karne i opłaty sankcyjne

Art. 69. (uchylony).

Art. 69a.

1. Kto:

- 1) przekazuje do odzysku lub unieszkodliwiania niesegregowane odpady komunalne, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych lub komunalne osady ściekowe, niezgodnie z art. 9 ust. 3–4 lub
- 2) poddaje odzyskowi lub unieszkodliwianiu niesegregowane odpady komunalne, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych lub komunalne osady ściekowe niezgodnie z art. 9 ust. 3–4,

podlega karze aresztu albo grzywny.

2. Tej samej karze podlega ten, kto unieszkodliwia zakaźne odpady medyczne lub zakaźne odpady weterynaryjne poza obszarem województw, o których mowa w ust. 1.

Art. 70. (uchylony).

Art. 71.

Kto wbrew zakazowi termicznie przekształca odpady poza spalarniami odpadów lub współspalarniami odpadów

podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 72.

Kto PCB (polichlorowane difenyle, polichlorowane trifenyle, monometylotetrachloro-difenylometan, monometylodichlorodifenylometan, monometylodibromodifenylometan oraz mieszaniny zawierające jakąkolwiek z tych substancji w ilości powyżej 0,005 % wagowo łącznie):

- 1) poddaje odzyskowi lub
- 2) spala na statkach, lub
- 3) miesza z olejami odpadowymi w czasie zbierania lub magazynowania

podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 73.

Kto miesza oleje odpadowe z innymi odpadami niebezpiecznymi w czasie ich zbierania lub magazynowania, jeżeli poziom zanieczyszczeń w olejach odpadowych przekracza dopuszczalne wartości

podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 74.(uchylony).

Art. 75.

Kto stosuje niestabilizowane lub nieprzygotowane odpowiednio do celu i sposobu ich stosowania komunalne osady ściekowe lub wbrew obowiązkowi nie przeprowadza badań komunalnych osadów ściekowych lub gruntów, na których mają być stosowane,

podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 75a.

Kto, prowadząc punkt zbierania odpadów metali, przyjmuje odpady metali inne niż metalowe odpady opakowaniowe po produktach żywnościowych:

- 1) bez potwierdzenia tożsamości osoby przekazującej te odpady lub
- 2) bez wypełnienia formularza przyjęcia odpadów metali, lub
- 3) wypełniając formularz przyjęcia odpadów metali niezgodnie ze stanem rzeczywistym,

podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 76. (uchylony).**Art. 76a.**

Kto, będąc wytwórcą odpadów powstałych w wyniku poważnej awarii lub poważnej awarii przemysłowej, nie składa informacji o wytworzonych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami lub składa niekompletną informację podlega karze grzywny.

Art. 76b.

Kto, będąc obowiązany do prowadzenia ewidencji odpadów, o której mowa w art. 36 ust. 1, nie wykonuje tego obowiązku albo wykonuje go niezgodnie ze stanem rzeczywistym podlega karze grzywny.

Art. 77.

Kto, zarządzając spalarnią odpadów lub współspalarnią odpadów:

- 1) przyjmując odpady do ich termicznego przekształcenia, nie ustala masy odpadów lub nie sprawdza zgodności przyjmowanych odpadów z danymi zawartymi w karcie przekazania odpadu lub
- 2) przyjmując odpady niebezpieczne do ich termicznego przekształcenia, nie zapoznaje się z opisem odpadów lub nie pobiera lub nie przechowuje próbek tych odpadów

podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 77a.

Kto unieszkodliwia zakaźne odpady medyczne lub zakaźne odpady weterynaryjne innymi metodami niż te, które prowadzą do obniżenia zawartości ogólnego węgla organicznego do 5% w tych odpadach lub unieszkodliwia je przez ich współspalanie podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 78.

Kto, zarządzając składowiskiem odpadów, nie dopełnia ciężących na nim obowiązków w zakresie:

- 1) ustalenia ilości odpadów przed przyjęciem odpadów na składowisko lub
- 2) sprawdzenia zgodności przyjmowanych odpadów z danymi zawartymi w karcie przekazania odpadu, lub
- 3) utrzymywania i eksploatacji składowiska odpadów w sposób zapewniający właściwe funkcjonowanie urządzeń technicznych stanowiących wyposażenie składowiska odpadów oraz zachowanie wymagań sanitarnych, bezpieczeństwa i higieny pracy, przeciwpożarowych, a także zasad ochrony środowiska, zgodnie z zatwierdzoną instrukcją eksploatacji składowiska odpadów, lub
- 4) odmowy przyjęcia na składowisko odpadów o składzie niezgodnym z dokumentami wymaganymi przy obrocie odpadami lub zezwoleniem, lub
- 5) monitorowania składowiska odpadów w trakcie jego eksploatacji i po jej zakończeniu lub prowadzi monitorowanie niezgodnie z wymaganiami, lub

- 6) przesyłania uzyskanych wyników monitorowania składowiska odpadów wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska, lub
- 7) powiadamiania wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o stwierdzonych zmianach obserwowanych parametrów wskazujących na możliwość wystąpienia zagrożeń dla środowiska, lub
- 8) przechowywania zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania tych odpadów oraz przekazania ich następnemu właścicielowi lub zarządcy nieruchomości

podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 79.

Orzekanie w sprawach, o których mowa w art. 69a–78, następuje na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 848, z późn. zm.¹⁴⁾).

Art. 79a. (uchylony).

Rozdział 9a **Kary pieniężne**

Art. 79b.

1. Jeżeli posiadacz odpadów lub transportujący odpady:

- 1) wytwarza odpady bez wymaganej decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi lub zatwierdzającej program gospodarki odpadami lub z naruszeniem jej warunków lub
  - 2) wytwarza odpady bez wymaganego złożenia informacji o wytworzonych odpadach oraz sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami lub prowadzi gospodarkę odpadami niezgodnie ze złożoną informacją, lub
  - 3) wytwarza odpady pomimo wniesienia sprzeciwu, o którym mowa w art. 24 ust. 5, albo rozpoczyna działalność powodującą powstawanie odpadów przed upływem terminu do wniesienia sprzeciwu, lub
  - 4) będąc obowiązany do zgłoszenia do rejestru, o którym mowa w art. 33 ust. 5, nie dopełnił tego obowiązku lub wykonał go niezgodnie ze stanem faktycznym lub dokonuje zbierania odpadów lub transportu odpadów niezgodnie z informacjami zgłoszonymi do rejestru,
- podlega karze pieniężnej w wysokości 5 000 zł.

2. Jeżeli posiadacz odpadów lub transportujący odpady:

- 1) pozbywa się odpadów wbrew przepisom dotyczącym gospodarowania odpadami lub
- 2) przekazuje je podmiotom, które nie uzyskały wymaganych zezwoleń, chyba że posiadanie zezwolenia nie było wymagane, lub
- 3) w celu spełnienia kryteriów dopuszczenia odpadów do składowania na składowiskach odpadów, rozcieńcza lub sporządza mieszaniny odpadów ze sobą lub innymi substancjami lub przedmiotami, lub

---

¹⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 214, poz. 1344 i Nr 237, poz. 1651 oraz z 2009 r. Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474 i Nr 206, poz. 1589.

- 4) powodując wzrost zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzi lub środowiska, miesza odpady niebezpieczne różnych rodzajów lub odpady niebezpieczne z odpadami innymi niż niebezpieczne lub dopuszcza do mieszania tych odpadów, lub
- 5) prowadzi działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów bez wymaganego zezwolenia lub z naruszeniem jego warunków, lub
- 6) wbrew zakazom dotyczącym zbierania odpadów dokonuje zbierania odpadów,
podlega karze pieniężnej w wysokości 10 000 zł.

Art. 79c.

1. Jeżeli zarządzający składowiskiem bez wymaganej zgody organu zamyka składowisko lub jego wydzieloną część
podlega karze pieniężnej w wysokości 5 000 zł.
2. Jeżeli zarządzający składowiskiem pomimo decyzji o zamknięciu składowiska przyjmuje odpady do składowania
podlega karze pieniężnej w wysokości 20 000 zł.
3. Jeżeli posiadacz odpadów, wbrew obowiązкови, o którym mowa w art. 37 ust. 3, nie przekazuje zbiorczego zestawienia danych
podlega karze pieniężnej w wysokości 500 zł.
4. W przypadku nieprzekazania zbiorczego zestawienia danych w terminie określonym w decyzji wydanej na podstawie art. 79d ust. 3a posiadacz odpadów
podlega karze pieniężnej w wysokości 2000 zł.
5. Kara pieniężna, o której mowa w ust. 4, może być wymierzana wielokrotnie, z tym że łączna wysokość kar pieniężnych, o których mowa w ust. 3 i 4, za dany rok kalendarzowy nie może przekroczyć 10 000 zł.

Art. 79d.

1. Kary pieniężne, o których mowa w art. 79b, wymierza, w drodze decyzji, właściwy wojewódzki inspektor ochrony środowiska.
2. Kary pieniężne, o których mowa w art. 79b, wnosi się na odrębny rachunek bankowy wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja o wymiarze kary stała się ostateczna.
3. Kary pieniężne, o których mowa w art. 79c, wymierza, w drodze decyzji, właściwy marszałek województwa.
- 3a. W decyzji o wymierzeniu kary pieniężnej, o której mowa w art. 79c ust. 3 i 4, marszałek województwa określa termin przekazania zbiorczego zestawienia danych, nie krótszy niż 14 dni.
4. Kary pieniężne, o których mowa w art. 79c, wnosi się na odrębny rachunek bankowy zarządu województwa w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja o wymiarze kary stała się ostateczna.
5. W sprawach dotyczących kar pieniężnych, o których mowa w art. 79b i 79c, stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują odpowiednio wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska oraz marszałkowi województwa.

Rozdział 10
Przepis końcowy

Art. 80.

Ustawa wchodzi w życie w terminie i na zasadach określonych w odrębnej ustawie.

Załączniki do ustawy
z dnia 27 kwietnia 2001 r.

Załącznik nr 1

KATEGORIE ODPADÓW

- Q1 Pozostałości z produkcji lub konsumpcji, niewymienione w pozostałych kategoriach
- Q2 Produkty nieodpowiadające wymaganiom jakościowym
- Q3 Produkty, których termin przydatności do właściwego użycia upłynął
- Q4 Substancje lub przedmioty, które zostały rozlane, rozsypane, zgubione lub takie, które uległy innemu zdarzeniu losowemu, w tym zanieczyszczone wskutek wypadku lub powstałe wskutek prowadzenia akcji ratowniczej
- Q5 Substancje lub przedmioty zanieczyszczone lub zabrudzone w wyniku planowych działań (np. pozostałości z czyszczenia, materiały z opakowań – odpady opakowaniowe, pojemniki, itp.)
- Q6 Przedmioty lub ich części nienadające się do użytku (np. usunięte baterie, zużyte katalizatory itp.)
- Q7 Substancje, które nie spełniają już należycie swojej funkcji (np. zanieczyszczone kwasy, zanieczyszczone rozpuszczalniki, zużyte sole hartownicze itp.)
- Q8 Pozostałości z procesów przemysłowych (np. żużle, pozostałości podestylacyjne itp.)
- Q9 Pozostałości z procesów usuwania zanieczyszczeń (np. osady ściekowe, szlamy z płuczek, pyły z filtrów, zużyte filtry itp.)
- Q10 Pozostałości z obróbki skrawaniem lub wykańczania (np. wióry, zgary itp.)
- Q11 Pozostałości z wydobywania lub przetwarzania surowców (np. pozostałości górnicze itp.)
- Q12 Podrobione lub zafałszowane substancje lub przedmioty (np. oleje zanieczyszczone PCB itp.)
- Q13 Wszelkie substancje lub przedmioty, których użycie zostało prawnie zakazane (np. PCB itp.)
- Q14 Substancje lub przedmioty, dla których posiadacz nie znajduje już dalszego zastosowania (np. odpady z rolnictwa, gospodarstw domowych, odpady biurowe, z placówek handlowych, sklepów itp.)
- Q15 Zanieczyszczone substancje powstające podczas rekultywacji gleby i ziemi
- Q16 Wszelkie substancje lub przedmioty, które nie zostały uwzględnione w powyższych kategoriach (np. z działalności usługowej, remontowej)

KATEGORIE LUB RODZAJE ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH

Kategorie lub rodzaje odpadów wymienione według ich charakteru lub działalności, wskutek której powstały.

Lista A:

Odpady wykazujące którąkolwiek z właściwości wyszczególnionych w załączniku nr 4 i które składają się z:

1. odpadów medycznych i weterynaryjnych,
2. środków farmaceutycznych, leków i związków stosowanych w medycynie lub w weterynarii,
- 2a. środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1 zabezpieczonych na potrzeby postępowania karnego u osób posiadających je bez uprawnienia albo uzyskanych przez jednostki administracji rządowej oraz Żandarmerii Wojskowej w toku wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych,
3. środków do impregnacji lub konserwacji drewna,
4. biocydów i środków fitofarmaceutycznych,
5. pozostałości substancji stosowanych jako rozpuszczalniki,
6. halogenowanych substancji organicznych niestosowanych jako rozpuszczalniki, z wyjątkiem obojętnych materiałów spolimeryzowanych,
7. soli hartowniczych zawierających cyjanki,
8. olejów mineralnych i substancji oleistych (np. z obróbki metali),
9. emulsji, mieszanin: olej-woda, węglowodór-woda,
10. substancji zawierających PCB (np. dielektryki itp.),
11. materiałów smolistych powstających wskutek rafinacji, destylacji lub jakiegokolwiek obróbki pirolitycznej (np. pozostałości podestylacyjne itp.),
12. tuszów, barwników, pigmentów, farb, lakierów lub pokostów,
13. żywic, lateksu, plastyfikatorów, klejów lub spoiw,
14. substancji powstających w wyniku prac naukowo-badawczych, rozwojowych lub działalności dydaktycznej, które nie są zidentyfikowane lub są nowe i których oddziaływanie na człowieka lub środowisko jest nieznane (np. pozostałości laboratoryjne itp.),
15. środków pirotechnicznych i innych materiałów wybuchowych,
16. chemikaliów stosowanych w przemyśle fotograficznym lub do obróbki zdjęć (np. do wywoływania),
17. wszelkich substancji lub przedmiotów zanieczyszczonych dowolną pochodną polichlorowanego dibenzofuranu,
18. wszelkich substancji lub przedmiotów zanieczyszczonych dowolną pochodną polichlorowanej dibenzo-p-dioksyny.

Lista B:

Odpady, które zawierają którykolwiek ze składników wyliczonych w załączniku nr 3 i mają którekolwiek z właściwości wyliczonych w załączniku nr 4, i składają się z:

19. mydeł, tłuszczów lub wosków pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego,
20. niehalogenowanych substancji organicznych niestosowanych jako rozpuszczalniki,
21. nieorganicznych substancji niezawierających metali lub związków metali,

22. popiołów lub żużli,
23. gleby i ziemi, w tym urobku z pogłębiania,
24. soli hartowniczych niezawierających cyjanków,
25. pyłów lub proszków metalicznych,
26. zużytych materiałów katalitycznych,
27. cieczy lub szlamów zawierających metale lub związki metali,
28. pozostałości z operacji usuwania zanieczyszczeń (np. pyły z filtrów), z wyjątkiem 29, 30 i 33,
29. szlamów z płuczek,
30. szlamów z zakładów uzdatniania wody,
31. pozostałości z dekarbonizacji,
32. pozostałości z kolumn jonowymiennych,
33. osadów ściekowych, niepoddanych unieszkodliwieniu lub nienadających się do zastosowania w rolnictwie,
34. osadów z czyszczenia zbiorników lub urządzeń,
35. urządzeń zanieczyszczonych,
36. pojemników zanieczyszczonych po produktach, które zawierały jeden lub więcej składników wymienionych w załączniku nr 3 (np. opakowania, butle gazowe itp.),
37. baterii, akumulatorów i innych ogniw elektrycznych,
38. olejów roślinnych,
39. substancji lub przedmiotów pochodzących z selektywnej zbiórki odpadów z gospodarstw domowych,
40. innych odpadów.

SKŁADNIKI ODPADÓW, KTÓRE KWALIFIKUJĄ JE JAKO ODPADY NIEBEZPIECZNE

Składniki odpadów z listy B załącznika nr 2, które kwalifikują je jako odpady niebezpieczne, jeśli posiadają właściwości opisane w załączniku nr 4.

Odpady zawierające jako składniki:

- C1 beryl, związki berylu,
- C2 związki wanadu,
- C3 związki chromu (VI),
- C4 związki kobaltu,
- C5 związki niklu,
- C6 związki miedzi,
- C7 związki cynku,
- C8 arsen, związki arsenu,
- C9 selen, związki selenu,
- C10 związki srebra,
- C11 kadm, związki kadmu,
- C12 związki cyny,
- C13 antymon, związki antymonu,
- C14 tellur, związki telluru,
- C15 związki baru z wyjątkiem siarczanu baru,
- C16 rtęć, związki rtęci,
- C17 tal, związki talu,
- C18 ołów, związki ołowiu,
- C19 siarczki nieorganiczne,
- C20 nieorganiczne związki fluoru, z wyjątkiem fluorku wapnia,
- C21 cyjanki nieorganiczne,
- C22 następujące metale alkaliczne lub metale ziem alkalicznych: lit, sód, potas, wapń, magnez w postaci niezwiązanej,
- C23 kwaśne roztwory lub kwasy w postaci stałej,
- C24 roztwory zasadowe i zasady w postaci stałej,
- C25 azbest (pył i włókna),
- C26 fosfor, związki fosforu, z wyjątkiem fosforanów mineralnych,
- C27 karbonylki metali,
- C28 nadtlenki,
- C29 chlorany,
- C30 nadchlorany,
- C31 azydki,
- C32 PCB,
- C33 farmaceutyki oraz związki stosowane w medycynie lub w weterynarii,

- C34 biocydy i substancje fitofarmaceutyczne (np. pestycydy),
- C35 substancje zakaźne,
- C36 kreozoty,
- C37 izocyjaniany, tiocyjaniany,
- C38 cyjanki organiczne (np. nitryle),
- C39 fenole, związki fenolowe,
- C40 halogenowane rozpuszczalniki,
- C41 rozpuszczalniki organiczne, z wyjątkiem rozpuszczalników halogenowanych,
- C42 związki halogenoorganiczne, z wyjątkiem obojętnych materiałów spolimeryzowanych i innych substancji, o których mowa w niniejszym załączniku,
- C43 aromatyczne, policykliczne i heterocykliczne związki organiczne,
- C44 aminy alifatyczne,
- C45 aminy aromatyczne,
- C46 etery,
- C47 substancje o właściwościach wybuchowych, z wyjątkiem substancji wyszczególnionych w innych punktach niniejszego załącznika,
- C48 organiczne związki siarki,
- C49 jakąkolwiek pochodną polichlorowanego dibenzofuranu,
- C50 jakąkolwiek pochodną polichlorowanej dibenzo-p-dioksyny,
- C51 węglowodory i ich związki z tlenem, azotem lub siarką nieuwzględnione w inny sposób w niniejszym załączniku.

WŁAŚCIWOŚCI ODPADÓW, KTÓRE POWODUJĄ, ŻE ODPADY SĄ NIEBEZPIECZNE

- H1 „wybuchowe”: substancje, które mogą wybuchnąć pod wpływem ognia lub które są bardziej wrażliwe na wstrząs lub tarcie niż dinitrobenzen,
- H2 „utleniające”: substancje, które wykazują silnie egzotermiczne reakcje podczas kontaktu z innymi substancjami, w szczególności z substancjami łatwopalnymi,
- H3-A „wysoco łatwopalne”:
- 1) ciekłe substancje mające temperaturę zapłonu poniżej 21 °C (w tym nadzwyczaj łatwopalne ciecze),
  - 2) substancje, które mogą rozgrzać się, a w efekcie zapalić się w kontakcie z powietrzem w temperaturze otoczenia bez jakiegokolwiek dostarczenia energii,
  - 3) stałe substancje, które mogą się łatwo zapalić po krótkim kontakcie ze źródłem zapłonu i które palą się nadal lub tlą po usunięciu źródła zapłonu,
  - 4) gazowe substancje, które są łatwopalne w powietrzu pod normalnym ciśnieniem,
  - 5) substancje, które w kontakcie z wodą lub wilgotnym powietrzem tworzą wysoco łatwopalne gazy w niebezpiecznych ilościach,
- H3-B „łatwopalne”: ciekłe substancje mające temperaturę zapłonu równą lub wyższą niż 21 °C i niższą lub równą 55 °C,
- H4 „drażniące”: substancje niezrące, które poprzez krótki, długotrwały lub powtarzający się kontakt ze skórą lub błoną śluzową mogą wywołać stan zapalny,
- H5 „szkodliwe”: substancje, które, jeśli są wdychane lub dostają się drogą pokarmową lub wnikają przez skórę mogą spowodować ograniczone zagrożenie dla zdrowia,
- H6 „toksyczne”: substancje (w tym wysoco toksyczne substancje), które jeśli są wdychane lub dostają się drogą pokarmową lub wnikają przez skórę mogą spowodować poważne, ostre lub chroniczne zagrożenie dla zdrowia, a nawet śmierć,
- H7 „rakotwórcze”: substancje, które, jeśli są wdychane lub dostają się drogą pokarmową lub wnikają przez skórę mogą wywoływać raka lub też zwiększyć częstotliwość jego występowania,
- H8 „żrące”: substancje, które w zetknięciu z żywymi tkankami mogą spowodować ich zniszczenie,
- H9 „zakaźne”: substancje zawierające żywe mikroorganizmy lub ich toksyny, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do przyjęcia, że powodują choroby człowieka lub innych żywych organizmów,
- H10 „działające szkodliwie na rozrodczość”: substancje, które, jeśli są wdychane lub dostaną się drogą pokarmową lub jeśli wnikają przez skórę mogą wywołać niedziedziczne wrodzone deformacje lub też zwiększyć częstotliwość ich występowania,
- H11 „mutagenne”: substancje, które, jeśli są wdychane lub dostaną się drogą pokarmową lub jeśli wnikają przez skórę mogą wywołać dziedziczne defekty genetyczne lub też zwiększyć częstotliwość ich występowania,

- H12 substancje, które w wyniku kontaktu z wodą, powietrzem lub kwasem uwalniają toksyczne lub wysoce toksyczne gazy,
- H13 substancje, które po zakończeniu procesu unieszkodliwiania, mogą w dowolny sposób, wydzielić inną substancję, np. w formie odcieku, która posiada jakkolwiek spośród cech wymienionych powyżej,
- H14 „ekotoksyczne”: substancje, które stanowią lub mogą stanowić bezpośrednio lub opóźnione zagrożenie dla jednego lub więcej elementów środowiska.

PROCESY ODZYSKU

- R1 Wykorzystanie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii
- R2 Regeneracja lub odzyskiwanie rozpuszczalników
- R3 Recykling lub regeneracja substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (włączając kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania)
- R4 Recykling lub regeneracja metali i związków metali
- R5 Recykling lub regeneracja innych materiałów nieorganicznych
- R6 Regeneracja kwasów lub zasad
- R7 Odzyskiwanie składników stosowanych do usuwania zanieczyszczeń
- R8 Odzyskiwanie składników z katalizatorów
- R9 Powtórna rafinacja oleju lub inne sposoby ponownego wykorzystania oleju
- R10 Rozprowadzanie na powierzchni ziemi w celu nawożenia lub ulepszenia gleby
- R11 Wykorzystanie odpadów pochodzących z któregokolwiek z działań wymienionych w punktach od R1 do R10
- R12 Wymiana odpadów w celu poddania któremukolwiek z działań wymienionych w punktach od R1 do R11
- R13 Magazynowanie odpadów, które mają być poddane któremukolwiek z działań wymienionych w punktach od R1 do R12 (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania w czasie zbiórki w miejscu, gdzie odpady są wytwarzane)
- R14 Inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części
- R15 Przetwarzanie odpadów, w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu

PROCESY UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW

- D1 Składowanie na składowiskach odpadów obojętnych
- D2 Obróbka w glebie i ziemi (np. biodegradacja odpadów płynnych lub szlamów w glebie i ziemi)
- D3 Składowanie przez głębokie zatłaczanie (np. zatłaczanie odpadów, które można pompować)
- D4 Retencja powierzchniowa (np. umieszczanie odpadów na poletkach osadowych lub lagunach)
- D5 Składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne
- D6 Odprowadzanie do wód z wyjątkiem mórz *
- D7 Lokowanie (zatapianie) na dnie mórz
- D8 Obróbka biologiczna niewymieniona w innym punkcie niniejszego załącznika, w wyniku której powstają odpady, unieszkodliwiane za pomocą któregośkolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D12 (np. fermentacja)
- D9 Obróbka fizyczno-chemiczna niewymieniona w innym punkcie niniejszego załącznika, w wyniku której powstają odpady, unieszkodliwiane za pomocą któregośkolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D12 (np. parowanie, suszenie, strącanie)
- D10 Termiczne przekształcanie odpadów w instalacjach lub urządzeniach zlokalizowanych na lądzie
- D11 Termiczne przekształcanie odpadów w instalacjach lub urządzeniach zlokalizowanych na morzu
- D12 Składowanie odpadów w pojemnikach w ziemi (np. w kopalni)
- D13 Sporządzanie mieszanki lub mieszanie przed poddaniem któremukolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D12
- D14 Przepakowywanie przed poddaniem któremukolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D13
- D15 Magazynowanie w czasie któregokolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D14 (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania w czasie zbiórki w miejscu, gdzie odpady są wytwarzane)
- D16 Przetwarzanie odpadów, w wyniku którego są wytwarzane odpady przeznaczone do unieszkodliwiania

* Odprowadzanie do wód z wyjątkiem mórz w całości objęte jest zakazem.